

Jaarstukken 2023

De programma's

Programma 1

Publieksdiensten

Visie

Bij onze dienstverlening staat het belang van onze inwoners en ondernemers op de eerste plaats en gemak centraal. Binnen de geldende wet- en regelgeving leveren wij maatwerk. Dit gebeurt steeds meer digitaal en op afspraak. Wij werken aan een hoge klanttevredenheid. Met het inwerking treden van de Omgevingswet op 1 januari 2024 voldoen we aan de minimale acties van de VNG. Naast voldoen aan de minimale acties zoeken we naar een Purmerendse invulling van de besluiten en instrumenten, om het nog beter te doen voor onze stad en dorpen.

Doelen en activiteiten

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Inwoners die minder digitaal zijn, worden geholpen bij hun vragen. Daarom blijven loketten en telefoon voor persoonlijk contact uiteraard volledig open. Ook staat de bescherming van privacy hoog in het vaandel. Inwoners, ondernemers, medewerkers en overige betrokkenen kunnen erop vertrouwen dat we zorgvuldig met hun persoonsgegevens omgaan.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Omgevingsvergunningen

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is de beslistermijn voor vergunningen (ook voor de complexe) meestal 8 weken geworden. Goed vooroverleg, met betrekking tot initiatieven die in strijd zijn met het omgevingsplan, is daarmee nog belangrijker geworden.

- In 2023 hebben we geoefend met het vooroverleg om bekend te raken met de werking van de nieuwe Omgevingswet. Het doel is om in een vroegtijdige fase van een initiatief adviezen te kunnen geven op een moment waarop deze nog kunnen worden meegenomen.
- Er is verder gewerkt aan een eerste omgevingsplanwijziging. Dit is de opvolger van het bestemmingsplan. Deze wordt naar verwachting in 2024 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.
- Vanwege het uitstel van de Omgevingswet tot 1 januari 2024 stond 2023 in het teken van verdere voorbereidingen op de Omgevingswet. Werkprocessen zijn waar nodig aangescherpt en personeel is opgeleid om met de nieuwe wet- en regelgeving te werken.

Burgerzaken

E-diensten/ digitalisering

In 2023 heeft team Burgerzaken een kleine stap gezet om meer digitale producten en diensten

af te nemen. Het team heeft documenten gedigitaliseerd ter voorbereiding op het gebruik van een e-dienst. Dit proces is gestagneerd door de plotselinge val van het kabinet en de daaruit voortgekomen Tweede Kamerverkiezing in november 2023. Het aantal e-diensten blijft daarmee op 12. De e-diensten die in gebruik zijn, zijn wel geüpdatet in 2023. Het verder uitbreiden van de e-diensten blijft in ontwikkeling, waarbij samen met de teams ICT en IV keuzes worden gemaakt in de wensen en prioritering. Ook is in 2023 een start gemaakt met het digitaliseren van het archief Burgerzaken.

(Team)ontwikkeling

In 2023 hebben we veel aandacht besteed aan personeelszorg binnen het team Burgerzaken. De effecten van deze investering in tijd en energie zijn zeer positief. De gezamenlijke focus op voortuitgang en ontwikkeling is verder doorgezet.

- We hebben kunnen investeren in ontwikkeling van vakmanschap. Er zijn diverse opleidingen gevolgd door medewerkers op het gebied van wetwijzigingen en documentcontrole. Voorbeelden van wetwijzigingen zijn het kunnen kiezen van een dubbele achternaam, en het gezag van ouders. Ook zijn vakbijeenkomsten bijgewoond, bijvoorbeeld op gebied van naamkeuze en ondermijning.
- We hebben verder gewerkt aan de adreskwaliteit. Er zijn 2 medewerkers aangenomen om de juistheid van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) te verbeteren en bewaken.

Klantreis

Eind 2022 heeft de klantreis 'digitaal aanvragen reisdocumenten' plaatsgevonden. In 2023 zijn de aanbevelingen opgepakt en verwerkt in de processen. Door verschillende omstandigheden zoals de eerdergenoemde verkiezingen, een herverdeling van werklust(en), wisseling in medewerkersbestand en de hoge werklust bij de verschillende aangesloten teams, is in 2023 geen nieuwe klantreis opgepakt.

Klantcontactcentrum

Door het regelmatig meeluisteren naar, en feedback geven op, de gesprekken van medewerkers, borgen wij continu de ontwikkeling in professionele dienstverlening. Ondanks forse personele tegenslagen (door externe oorzaken) is het KCC erin geslaagd de informatie-uitwisseling met andere teams te intensiveren en de kennisbank aan te vullen. Hiermee is een belangrijke bijdrage geleverd in het adequaat beantwoorden van de steeds complexere vragen en verzoeken van inwoners.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege het tijdelijk omgevingsplan. In 2023 werd het eerste omgevingsplan voor de gemeente Purmerend voorgelegd aan de gemeenteraad. Tot 2030 loopt de transitieperiode om het tijdelijke omgevingsplan stapsgewijs naar eigen inzicht om te vormen richting het definitieve omgevingsplan. Dat doen we door het eerste 'deel' van het omgevingsplan constant te wijzigen en aan te vullen met nieuwe gebieden. We stellen daarvoor dit jaar een plan van aanpak (de zogenaamde transitiestrategie) op. In 2023 hebben we geoefend met besluiten van de gemeenteraad over het adviesrecht en uitgangspunten voor participatie bij vergunningaanvragen, met als doel ze in 2024 te evalueren.

Wet Open Overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo markeert een nieuwe fase voor de transparantie van de overheid: digitale informatie die op orde, openbaar en vindbaar is.

Openbaar, omdat de samenleving het recht heeft op onze informatie. Op orde, omdat onze documenten goed opgeslagen en gearchiveerd moeten zijn, zodat we dit op de juiste manier naar buiten kunnen brengen. En vindbaar, zodat de informatie die we openbaar maken, toegankelijk en goed te vinden is door inwoners en geïnteresseerden.

In 2023 hebben we een verdubbeling van het aantal Woo verzoeken (60) geconstateerd ten opzichte van de voormalige Wob verzoeken. Deze hebben we in behandeling genomen. Daarnaast is begonnen met de aanpak voor een tijdige actieve en passieve openbaarmaking op de verschillende onderdelen, waarbij we in gesprek met de verzoeker de vraag achter de vraag blijven onderzoeken.

Digitale dienstverlening: Informatievoorziening en digitaal documentbeheer op orde.

Inwoners en ondernemers willen steeds vaker op digitale wijze zaken doen met de gemeente of informatie digitaal ontvangen. Dit stelt eisen aan de wijze waarop we data en informatie opslaan; want informatie die van blijvende waarde is moet duurzaam digitaal worden bewaard en in de toekomst toegankelijk zijn voor inwoners. Het komt erop aan hoe we aan de voorkant werkprocessen kunnen inrichten en automatiseren (archiving by design) en of de applicaties voldoen aan de eisen van duurzame toegankelijkheid. In 2023 is verder gegaan met digitaliseren van onder andere bouwdoSSIers en werken we alleen nog maar vanuit een digitaal origineel.

Digitale toegankelijkheid purmerend.nl

Een aanzienlijk aantal mensen heeft een vorm van beperking, zoals blindheid, slechtziendheid, kleurenblindheid, doofheid, slechthorendheid, motorische beperkingen, verstandelijke beperkingen, autisme of laaggeletterdheid. Bij gemeente Purmerend willen we dat iedereen toegang heeft tot dezelfde (digitale) informatie. Een beperking zou hierbij geen belemmering mogen zijn. Daarom committeert gemeente Purmerend zich aan de digitale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1 AA. Dit vraagt een andere manier van denken én werken.

De website purmerend.nl is getoetst op toegankelijkheid, om te bepalen of de gemeente voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Er is in 2023 gewerkt aan aanpassingen die uit de audit van Q4 2022 zijn gekomen. Denk hierbij aan het correct kunnen gebruiken van tabtoets en spraaksoftware. De website heeft een B-status en voldoet hiermee gedeeltelijk.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

Het wetsvoorstel voor de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) is aangenomen. Het doel van de aanpak is om de juistheid van de adresgegevens in de Basisregistratie Personen (BRP) te verbeteren. We gaan onderzoeken hoe wij deze aanpak op de afdeling kunnen integreren. Daarbij zijn de samenwerkingsverbanden en gegevensuitwisselingen binnen en buiten de gemeente zeer belangrijk, en ook de vastlegging hiervan.

Verkiezingen

Vanaf 2023 vinden de komende 5 jaar jaarlijks verkiezingen plaats, waarbij de kans bestaat dat dit meerdaagse verkiezingen worden.

Wat heeft het gekost

PGR01	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-8.049	-8.714	-9.813	-9.930	-116
Baten	4.771	4.664	4.381	4.752	371
Saldo	-3.277	-4.050	-5.432	-5.177	255

Het programma Publieksdiensten heeft per saldo een voordelige afwijking van € 255.000 Dit komt door € 116.000 hogere lasten en € 371.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Publieksdiensten

BV011 Publieksdienstverlening	Lasten	Baten
Loon en leges opbrengsten dienstverlening		
In 2023 waren de aanvragen voor reisdocumenten, rijbewijzen, naturalisatie en huwelijksvoltrekkingen hoger dan verwacht. De hogere baten in verband met leges opbrengsten zijn voor het grootste gedeelte al bijgeraamd in de najaarsnota 2023. De hogere personele lasten die horen bij de dienstverlening van deze producten zijn toen niet meegenomen.	-152	102
OZB woningen		
In 2023 is het aantal bezwaren meer dan verdubbeld ten opzichte van afgelopen jaar, dit heeft hogere juridische kosten tot gevolg gehad.	-154	
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2023 (WABO)		
Door landelijke ontwikkelingen, zoals de hoge bouwkosten, gestegen rente en de inwerkingtreding van de Omgevingswet was het lastig te plannen voor welke bouwprojecten nog tijdig een omgevingsvergunning ingediend zouden worden. In de Najaarsnota hebben we de opbrengst WABO leges naar beneden afgeraamd op basis van de prognose die we op dat moment met zekerheid konden stellen. De realisatie viel uiteindelijk minder negatief uit dan verwacht.		230
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)		
Voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), ontving de gemeente Purmerend een bijdrage van € 148.956 budget. In 2023 zijn er geen uitgaven geweest op dit budget. De verdere implementatie vindt plaats in 2024. Hiervoor is budget nodig. Het voorstel is om het budget 2023 te bestemmen in 2024.	149	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	41	39
Totaal	-116	371

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 2

Samenleving

Visie

We vinden het belangrijk dat je in Purmerend jezelf kunt zijn en dat je er fijn kunt wonen. De omgeving waarin Purmerenders leven nodigt uit tot bewegen, gezond leven, ontspannen, werken, ontmoeten en elkaar helpen. Inwoners, jong en oud, wonen in een veilige en stimulerende omgeving waarbij zij hun talenten kunnen ontwikkelen en ontplooien. Soms is dat (even) ingewikkeld. Dan zijn wij er om samen met het netwerk en onze partners in de gemeente, te kijken wat nodig is. Zo kunnen inwoners zich goed ontwikkelen met als doel dat zij zoveel mogelijk zelfstandig kunnen zijn. We streven er naar dat Purmerenders zo lang mogelijk in de thuisomgeving kunnen blijven functioneren en beogen een duurzame veiligheid voor iedereen in de thuissituatie. We bieden ondersteuning om dit mogelijk te maken. Zo werken we samen met partners en inwoners aan een inclusieve samenleving.

Doelen en activiteiten

We doen dit door midden in de samenleving te staan. We staan dichtbij inwoners en kunnen daarom zoveel mogelijk op tijd signaleren en passende maatregelen treffen. Dit vraagt om een nauwe, gelijkwaardige samenwerking tussen gemeente en partners in buurten en wijken. Medewerkers, zowel van de gemeentelijke loketten als van maatschappelijke organisaties, zoeken elkaar steeds vaker op om slimme en snelle oplossingen te bedenken. We kijken daarbij steeds naar de context van de inwoner. Dit is geheel in lijn met de koers waar we voorstaan en die we de komende jaren verder gaan ontwikkelen, samen met onze partners. Deze manier van werken vraagt soms om lef en daadkracht. Maatregelen en acties die passen bij wat de inwoner nodig heeft. We stellen de uitvoering in staat om te handelen vanuit deze manier van werken. De komende jaren staat de koers, zoals opgeschreven in het nieuwe maatschappelijke beleidskader, centraal en zijn onze acties erop gericht om hier verder handen en voeten aan te geven. Een stevige lokale aanpak is belangrijk, maar binnen veel thema's trekken we ook regionaal op. Om ervoor te zorgen dat we van elkaar leren, maar vooral dat inwoners, partners en ondernemers geen last hebben van de verschillen per gemeente.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Welzijn

Door middel van het welzijnswerk streven we ernaar het welzijn van onze inwoners te bevorderen, om zo complexe situaties te voorkomen waarbij meerdere problemen zoals, financiële, opvoedkundige of sociale problemen, spelen. De Purmerendse samenleving groeit - uitdagingen komen en gaan. Er wordt steeds meer van de mensen in de samenleving verwacht; denk aan mantelzorg, vrijwilligerswerk en een actieve deelname aan de maatschappij. Het welzijnswerk helpt hierbij: zij staan dichtbij onze inwoners (van jong tot oud), ondersteunen bij de zelfredzaamheid, vergroten het netwerk en brengen mensen bij elkaar.

- In de wijken en dorpen zijn de signalen en vragen van de inwoners vanuit samenwerking opgepakt, waarbij vrijwilligers en medewerkers naast onze inwoners staan. Samen gaan ze eropaf en zijn ze zo laagdrempelig mogelijk aanwezig op de verschillende plekken.
- Er is ingezet op het versterken van het eigen netwerk bijvoorbeeld door middel van de inzet van Eigen Kracht Centrale en Eigen Plan.
- De waakvlam is begonnen in de wijk Wheermolen Oost. Hier zoekt hij contact met de kwetsbare mensen in de wijk in samenwerking met het welzijnswerk, zorginstellingen en/of woningcorporaties. Dit is inmiddels uitgebreid naar de andere wijken en ook de bibliotheek heeft ondersteuning vanuit de waakvlam ontvangen, omdat vanuit hier het signaal kwam dat er daar veel kwetsbare inwoners samenkomen.
- In samenwerking met Huisartsenzorg Zaanstreek-Waterland (HZW) zijn we met een aantal huisartsen gestart met een directere doorverwijzing vanuit de huisarts naar de wijkteams. Door nog meer de handen ineen te slaan, bekijken we gezondheid niet alleen in medische of psychische zin, maar ook door in te zetten op veerkracht, functioneren en meedoen.
- Het zorgstelsel staat onder druk, steeds meer zorgvragen waar voorheen geïndiceerde hulp op werd ingezet, worden (ook) in het preventieve veld opgepakt. Deze verschuiving van specialistische zorg naar het voorveld is in 2023 meer dan ooit merkbaar in de wijken. Dit vraagt om intensieve samenwerking tussen (zorg)partijen, korte lijnen en een andere manier van samenwerking met de gemeentelijke loketten, maar bovenal focus op het versterken van het netwerk van de inwoners zelf. Hier gaan we in 2024 mee verder.
- De kantine van sporthal De Vaart is verbouwd om deze op verschillende manieren in te kunnen zetten voor en door de wijk. Na de verbouwing zijn veel activiteiten opgezet en verplaatst naar deze locatie in de Purmer Zuid.
- Eind 2023 is het nieuwe jongerencentrum Kenjedia geopend in de Wheermolen. In deze pilot van ongeveer 1,5 jaar is een plek gecreëerd waar jongeren elkaar op een ongedwongen manier kunnen ontmoeten. Door deze nieuwe locatie komen jongerenwerkers van Clup Welzijn makkelijker in contact met deze jeugd en kunnen ze hen ondersteunen bij allerlei dingen waar ze tegenaan kunnen lopen in het leven.

Kunst & Cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad. Cultuur zorgt voor sociale cohesie en draagt bij aan de vermindering van eenzaamheid. Cultuur maakt een brede ontwikkeling mogelijk van onze inwoners. Purmerend heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk kunst- en cultuuraanbod. Iedere inwoner kan met kunst en cultuur in aanraking komen door onder meer combinaties met onderwijs en zorg. We investeren in financieel gezonde culturele instellingen en verenigingen en stimuleren inwoners die weer actief aan het culturele leven deelnemen.

- In 2023 is een start gemaakt met de nieuwe cultuurvisie. Er zijn bijeenkomsten geweest waarin onder meer is gesproken over het belang van cultuur, toekomstbestendigheid en de zichtbaarheid van het culturele aanbod.
- De verbinding tussen cultuur, economie en toerisme is versterkt; voor de cultuurvisie wordt onder meer gesproken met toeristische partijen en de BIZ binnenstad.
- Toekomstbestendigheid van het culturele veld en het behoud en werven van vrijwilligers worden in de cultuurvisie meegenomen. Diverse culturele partners hebben in 2023 meegedaan aan het initiatief 'Purmerend ontmoet en doet' om vrijwilligerswerk onder de aandacht te

brengen. Daarnaast zijn de subsidies van het Steunpakket COVID-19 voor het culturele veld allemaal afgerond.

- Er hebben diverse culturele activiteiten in de buitenlucht plaatsgevonden. We blijven cultureel aanbod in onder andere het Amfitheater stimuleren.
- Er is een vervolg gegeven aan gesprekken tussen het onderwijs en het culturele veld om cultuureducatie in het onderwijs te versterken. Er is door meerdere culturele partners een gezamenlijke flyer uitgebracht met informatie over het aanbod.

Jeugd

Een fijne jeugd in Purmerend en hulp krijgen wanneer dat nodig is. Het is belangrijk dat gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning ontvangen. Door vanuit vroegsignalering meer in te zetten op lichte vormen van hulp en ondersteuning voorkomen we onnodige inzet van specialistische jeugdhulp. Een betere samenwerking zorgt ervoor dat inwoners effectiever geholpen worden.

- In december 2023 is de Jeugdnota 'samen leven' vastgesteld. Daarin staat beschreven hoe we de komende jaren inzetten op normaliseren, preventie en integrale samenwerking.
- We hebben ons gericht op alle Purmerendse kinderen en hun omgeving waarbij de focus lag op het 'normale' opgroeien en opvoeden (normalisering). We hebben ingezet op een kansrijke start voor jonge kinderen bijvoorbeeld tijdens de bijeenkomst in november in De Beuk: door de geboortezorgketen met elkaar in contact te brengen, kunnen ze samenwerken ten goede van de pas geworden ouders en pasgeboren baby's.
- Juist rond een ingrijpende gebeurtenis als het krijgen van een kind, is het belangrijk om hier niet alleen voor te staan: gratis zwangerschapscursussen zorgen voor verbinding van ouders. Voor Purmerendse ouders is de online cursus van OudersInc beschikbaar om ze inzichten te geven in het ouderschap tijdens de eerste levensjaren van het kind.
- We hebben ingezet op het trainen van professionals op het gebied van mediation. Hiermee hebben we de juridische kennis op het gebied van scheiden vergroot, de gespreksvaardigheden versterkt en heeft men meer praktische tools in handen om de inwoners te begeleiden in het proces rondom scheiden.
- Er is verder gewerkt aan de afbouw van de gesloten jeugdzorg volgens de bovenregionale aanpak 'Thuis voor Noordje'. Zaanstreek-Waterland realiseert hiermee, samen met andere regio's in Noord-Holland, een toereikend aanbod voor jeugdigen waarin kleinschalige woonvoorzieningen, die zo veel mogelijk voelen als thuis, worden nagestreefd.
- We hebben ingezet op het werken in de wijk met de ketenpartners als scholen, POH GGZ Jeugd, schoolmaatschappelijk werk en wijkinitiatieven om gezinnen in een zo vroeg mogelijk stadium passende ondersteuning te geven.
- Er is aandacht geweest voor de werving van pleeggezinnen door onder andere deel te nemen aan de landelijke campagne "Open je wereld". We hebben aan deze landelijke campagne lokaal een schakel in de keten toegevoegd, namelijk Buurtgezinnen.
- Het Pgb is met succes geïmplementeerd, Loket Jeugd beoordeelt Pgb's conform de verordening en de nadere regels. Het gemiddelde toegekende PGB per budgethouder is in 2023 ook gelijk aan het landelijke gemiddelde. Er is daarbij ook meer aandacht voor kwaliteit, het doelmatig behalen van resultaten en er wordt vanuit de inhoud gekeken.
- We hebben breder ingezet op het verstevigen van de eigen krachten van een gezin/jeugdige en het sociale netwerk om te voorkomen dat jeugdigen onnodig in de specialistische jeugdhulp terecht komen. Er is geïnvesteerd in samenwerking met ketenpartners als de Eigen Kracht

Centrale en Eigen Plan, maar ook Buurtgezinnen, Homestart en Clup Welzijn om ondersteuning zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden.

- We hebben de capaciteit bij Veilig Thuis met succes uitgebreid. De wachttijden zijn hierdoor significant gedaald. Daarnaast hebben we ingezet op versteviging van de samenwerking tussen het lokale veld en Veilig Thuis zodat inwoners effectiever geholpen zijn.
- Met de regiogemeenten Zaanstreek-Waterland, Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen (GI's) en de Raad voor de Kinderbescherming hebben we ingezet op minder schakels in Jeugdbeschermingsketen (JB-keten). We signaleren tijdig de zorgen en onveiligheid rondom inwoners als gevolg van (vermoedens van) huiselijk geweld.

Onderwijs

Kinderen krijgen optimale ontwikkelkansen en groeien veilig op. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende leerlijn. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig wanneer kinderen extra hulp nodig hebben.

- Samen met de schoolbesturen, samenwerkingsverbanden en regiogemeenten zijn we gestart met het opstellen van een regionale ontwikkelagenda Inclusief Onderwijs. Het doel van deze ontwikkelagenda is om gezamenlijk te werken aan het creëren en faciliteren van optimale ontwikkelkansen voor kinderen, dichtbij huis, in de regio Waterland.
- We hebben het afgelopen jaar ingezet op meer aanwezigheid van leerplicht en jongerenadviseurs van het Jongerenloket op de MBO's in Purmerend. We zien dat jongeren door deze preventieve samenwerking sneller op weg worden geholpen naar een andere opleiding, werk of dagbesteding wat schooluitval en thuiszitten voorkomt.
- Docenten in het primair onderwijs zijn getraind in Rots en Water, zodat zij elementen uit de methode kunnen toepassen tijdens de (gym)lessen. Hierdoor wordt op een laagdrempelige manier de sociale en emotionele competenties van kinderen vergroot.
- Op bijna alle basisscholen en middelbare scholen zijn voorlichtingslessen gegeven door middel van theater. Ook op het (voortgezet) speciaal onderwijs zijn de lessen aangeboden en met enthousiasme ontvangen. Hierin worden verschillende maatschappelijke thema's behandeld, zoals middelengebruik, omgaan met geld en sociale media.
- Op de basisscholen in de Beemster is de pilot gestart om techniek eerder aan te laten sluiten bij kinderen en dit te stimuleren.
- De bibliotheek op school is uitgebreid om het leesonderwijs een impuls te geven en te stimuleren. De boekencollectie is aangevuld en er zijn leescoördinatoren aangesteld. Op het Gerrit Rietveld is een bibliotheek geopend.
- Eind 2022 zijn 4 Lü-mobielen aangeschaft om bewegend leren te stimuleren en deze zijn in 2023 in gebruik genomen. Door middel van deze apparaten kan bewegen gecombineerd worden met het curriculum van de school. Hierdoor wordt niet alleen het bewegend leren gestimuleerd, maar wordt er ook bijgedragen aan de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen.
- In januari 2023 is een regionale vervolgbijeenkomst geweest met pedagogisch medewerkers van de kinderopvang en jeugdverpleegkundigen van het CJG om het voorveld beter met elkaar te verbinden en elkaar te inspireren. Op basis van de input is besloten gerichte trainingen te organiseren op het gebied van gedrag en gesprekstechnieken.
- In samenwerking met Kuna Mondo (school voor nieuwkomers) is een pilot gestart bij basisschool de KlimOp. In de kleutergroepen starten veel kinderen die de Nederlandse taal nog niet voldoende machtig zijn. Door extra NT2-ondersteuning, in groepjes van 4 kinderen, wordt

deze achterstand ingelopen, zodat de kinderen met een voldoende woordenschat in groep 3 kunnen starten.

- In mei is de eerste voorschools maatschappelijk werker (vsmw) gestart bij Clup. Net als bij de inzet van het schoolmaatschappelijk werk, beoogt deze rol een betere verbinding te maken tussen het gezin, de buurt en het onderwijs, in dit geval de voorscholen (voornamelijk gericht op peuters).

Sport

Purmerend als sportieve en vitale gemeente: een leefbare stad die bruist, met sportieve en vitale inwoners. Het verenigingsleven is sterk ontwikkeld en de buitenruimte nodigt voldoende uit om te bewegen. De sport- en recreatievoorzieningen zijn goed en er is een gevarieerd aanbod van activiteiten, zodat inwoners worden verleid om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Sport draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van mensen en speelt een belangrijke rol bij het verbinden van alle maatschappelijke beleidsvelden, zoals onderwijs, zorg, participatie, armoede, jeugd en ouderen. We helpen verenigingen organisatorisch en financieel gezond te zijn en te blijven om ruimte te houden voor het stimuleren en realiseren van een gezonde (sport) omgeving.

- We hebben uitvoering gegeven aan de Sportvisie, Sportakkoord en Preventieakkoord naar aanleiding van het uitvoeringsprogramma, door alle geplande activiteiten voor zowel sport- en preventieakkoord te starten en/of te realiseren. Aan de verschillende, in de stukken opgenomen, onderwerpen is invulling gegeven.
- Het proces om sponsoruitingen vanaf de sportvelden op de omgeving te richten, zodat verenigingen meer mogelijkheden hebben om inkomsten te verwerven, is gestart maar nog niet afgerond.
- We helpen verenigingen te ontwikkelen na corona, naar vereniging 2.0 met de integratie van multi sportoplossingen. Hierbij valt te denken aan de inzet van VR toepassingen binnen verschillende sporten om ouderen te helpen te blijven bewegen of om de slagtechniek te optimaliseren. Ook zijn er verschillende initiatieven gestart om jongeren meer aan het bewegen te krijgen en te houden.
- Versterken van de doorverwijzing naar sportaanbieders door actief in te zetten op een goede samenwerking tussen maatschappelijke instellingen zoals onderwijs, de GGD, sportverenigingen en -aanbieders, Spurd en de jeugdzorg. Met de oprichting van Sportkoepel Purmerend- Beemster voor sportaanbieders en de aanwezigheid van de Sportraad is er een breed netwerk voor ondersteuning van maatschappelijke vraagstukken.
- We zetten in op de gezonde wijk waarin sporten, spelen en gezonde voeding dichtbij huis zijn. Er is nadrukkelijk deelgenomen aan de ontwikkeling van verschillende parken behorende bij het parkenplan. Hiermee krijgt sport en spelen een prominente plek in park en wijk. Verder wordt bij renovatie van wijken en/of speelvoorzieningen gekeken naar de mogelijkheid tot sport en spelen voor alle doelgroepen. Ook is er aandacht voor de verbindingroutes om deze toegankelijker en veiliger te krijgen.
- Vitale sportaanbieders zijn ondersteund in het aangaan van de verbinding en opstarten van maatschappelijke projecten. Zo zijn er meerdere evenementen en activiteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen. Ook is in gezamenlijkheid invulling gegeven aan maatschappelijke gezondheid gerelateerde vraagstukken, waarbij sport en bewegen soms het doel maar veelal ook het middel was.
- We hebben gewerkt aan een nieuw te realiseren sporthal de Karekiet. Gestart is met het inzichtelijk maken van de capaciteitswens voor binnensporten en bewegingsonderwijs. Naar aanleiding van het ophalen van de eisen en wensen is het benodigde omgezet naar een

massastudie en volumemodellen, met verschillende scenario's. Dit wordt in 2024 meegenomen in de gehele gebiedsontwikkeling van de Karekiet.

- Voor de uitbreiding van het Leeghwaterbad is na het haalbaarheidsonderzoek een verdiepend onderzoek verricht. De uitkomsten van het verdiepend onderzoek heeft geresulteerd in een voorstel tot het aanvragen van krediet voor de realisatie uitbreiding Leeghwaterbad met een extra bad. Dit voorstel is op 2 november 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Gezondheid

We streven er naar dat Purmerenders, jong en oud, zoveel mogelijk bewust en gezond leven. Zo proberen we ouders te stimuleren om gezond te koken voor hun kinderen, zodat het letterlijk met de 'papepel' wordt ingegoten.

- Eerstgeborenen kunnen vanaf hun 4^e maand gedurende 8 weken een gezonde BabyGroenteTas ontvangen. In 2023 zijn 500 tassen thuisbezorgd voorzien van recepten voor de ouders om de groente op de juiste wijze te bereiden.
- JOGG Purmerend organiseert geregeld webinars 'Hoe wordt mijn kind een makkelijke eter?'
- Op de peuteropvang kunnen alle peuters een gezonde lunch of 'snack' ontvangen.
- In 2023 heeft de leefstijlcoach 37 kinderen bezocht, vaak vanwege eetproblemen (slecht of niet eten) of overgewicht. Middels een paar sessies bij de mensen thuis, worden acties ingezet. Het gaat vaak om structuur, supermarktsafari, gezondere keuzes en beweging in samenwerking met Spurd.
- Scholen die zich hadden aangemeld voor het EU-schoolfruit, hebben 'verlengd schoolfruit' ontvangen: dit overbrugde de periode waarin EU-schoolfruit niet levert.
- In samenwerking met Huisartsenzorg Zaanstreek-Waterland (HZW) is de voorstelling 'Dromen vangen' georganiseerd voor alle huisartsen over positieve gezondheid. Huisartsen worden daardoor gestimuleerd meer aandacht te schenken aan de gezondheid van de patiënten dan alleen de ziekte.
- Het theatergezelschap 'De STOPpers' is tweemaal in De Purmaryn geweest om rokers en hun omgeving te stimuleren om te stoppen.
- We hebben uitvoering gegeven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) waar bovenstaande punten een uitwerking van zijn. Daarnaast hebben we door GALA alle basisscholieren een Dopper gegeven om water te drinken op school, gezonde kooklessen mogelijk gemaakt voor groep 7 bij de kinderboerderij, een bijdrage geleverd aan de QR-fitroute in Beemster en voorlichting gegeven over drugs en alcohol aan basisscholieren.
- Alle openbare speelterreinen (speeltuintjes en trapvelden) zijn voorzien van een Rookvrij-tegel.

WMO en mantelzorg

Met de ingekochte hulpmiddelen en dienstverlening zijn inwoners goed ondersteund in het langer thuis kunnen blijven wonen en hun zelfredzaamheid. De ondersteuning sluit aan bij de behoefte van onze inwoners. Mantelzorgers worden ondersteund.

- De contracten voor hulp bij het huishouden, individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf, zijn gestart per 1 januari 2021. Jaarlijks, op 1 januari, kunnen nieuwe aanbieders van deze diensten in aanmerking komen voor een contract als zij aan de eisen voldoen. In 2023 hebben 3 nieuwe aanbieders een contract gekregen.
- De kwaliteit en onderhoud van de (maatwerk) producten en diensten zijn gemonitord door contractmanagement Wmo en met behulp van Toezichthouders van GGD Amsterdam.

- De nieuwe samenwerkingsagenda gemeenten regio Zaanstreek-Waterland en Zilveren Kruis 2023 e.v. is vastgesteld en maakt nu onderdeel uit van het IZA Regioplan. Inwoners ondervinden minder hinder van de 'schotten' die bestaan tussen de Wmo, Wlz en ZvW.
- Er is samen met verschillende maatschappelijke organisaties een start gemaakt om bewustwording te creëren op het gebied van verschillende soorten mantelzorgers en de verschillende behoeftes die er spelen.
- De campagne 'Wat is mantelzorg' is voortgezet om bewustwording van mantelzorgers te vergroten en de weg naar ondersteuning laagdrempeliger te maken.
- Organisaties die mantelzorgondersteuning bieden werken op regionaal niveau samen om van elkaar te leren. De mantelzorgregisseur uit Purmerend heeft hier een coördinerende rol. Deze manier van werken zorgt ervoor dat er breder wordt gekeken naar de vraag van de mantelzorger en de zorgvrager. Door breder te kijken naar deze vraag kan er vaak laagdrempeliger ondersteuning worden geboden en kan geïndiceerde zorg worden uitgesteld.
- In respijthuis Het Buitenhuis is gestart met een pilot Coffee & Care. Mantelzorgers hebben, naast behoefte aan logeerszorg, ook behoefte aan mogelijkheden voor dagopvang. Opvang die bijvoorbeeld plaats vindt van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Dit wordt vaak ingezet wanneer een mantelzorger een lange dag van huis is (denk aan een uitvaart of bruiloft). Dit is regionaal vanuit GALA opgezet.

Ouderen

Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben en hebben de mogelijkheid te verhuizen naar een woning passend bij de levensfase. Zorg kan ondersteund worden door de gunstige ligging van de locatie en slimme aanpassingen in huis.

- De gefaseerde toewijzing van 75+ aanleunwoningen is afgerond. Woningzoekende ouderen kunnen nu digitaal reageren op 75+ aanleunwoningen. Voor inwoners die moeite hebben om dit digitaal op te pakken is er ondersteuning vanuit het sociale wijkteam.
- Wij blijven in structureel overleg met zorgaanbieders over mogelijkheden om extramurale zorg en ondersteuning af te stemmen op de individuele situatie van ouderen. Door de mogelijkheden te ondersteunen met slimme technologie (e-health) kan de zorg worden ontlast. Ouderen krijgen de ondersteuning die zij nodig hebben.
- De pilot Thuisgekookt is gestart en heeft dit eerste jaar thuishoks en aanvragers langdurig aan elkaar kunnen koppelen. Hierdoor worden buurtgenoten aan elkaar gekoppeld en ontvangt de aanvrager op regelmatige basis een maaltijd van een buurtgenoot die graag een portie extra. kookt.
- Er is een start gemaakt met de ketenaanpak valpreventie. Vanuit GALA is Valpreventie een onderdeel. Hierbij wordt ingezet op beweging en het aanbieden van erkende valpreventie interventies voor ouderen.

Vrijwilligerswerk

Vrijwilligerswerk is onmisbaar in de samenleving. Het brengt Purmerenders samen, zorgt voor verbinding en is belangrijk voor vele maatschappelijke partners en evenementen. Het vinden en binden van vrijwilligers is een grote uitdaging waarin we zoveel als mogelijk gezamenlijk optrekken. We zien een trend van de steeds ouder wordende vrijwilliger en het tekort aan nieuwe aanwas van (jongere) vrijwilligers. Met name bij sport- en culturele verenigingen zien we de behoefte aan meer vrijwilligers.

- In 2023 organiseerden we met diverse vrijwilligersorganisaties een tijdelijk informatiepunt 'Ontmoet & Doet' in het voormalige ABN AMRO kantoor. Doel ervan was om meer vrijwilligers te werven en in de actiemodus te krijgen. De opkomst en het aantal nieuw geworven vrijwilligers viel tegen. Oorzaken zijn de beperkte openingstijden, vindbaarheid van de locatie (entree achterzijde Koemarkt), de (koude) winterperiode en de beschikbare capaciteit bij de verenigingen. Komende periode zetten we in op andere innovatieve manieren die bijdragen aan het vinden van nieuwe vrijwilligers. Denk hierbij aan acties zoals vrijwilligersmarkten in het stadje en flyers in welkomsttasjes voor nieuwe inwoners.
- Daarbij is er een actieve werkgroep van vrijwilligersorganisaties ontstaan dat zich bezig houdt met diverse acties voor het vinden en binden van vrijwilligers. Clup Welzijn heeft hierin de trekkersrol.
- Afgelopen jaar investeerden we, met behulp van subsidie van de Provincie Noord-Holland, in een nieuwe interactieve website voor het vrijwilligerspunt (vrijwilligerspunt.nu). Op de achtergrond vinden de laatste werkzaamheden plaats om te komen tot een platform waar matching van vraag en aanbod mogelijk is.
- Het vrijwilligerswerk heeft tevens een prominentere plek op de website van Purmerend gekregen (purmerend.nl/vrijwilligerswerk).
- De gemeenteraad heeft de motie Maatschappelijke Diensttijd aangenomen. In overleg met onze maatschappelijke partners verkennen we de mogelijkheden van dit initiatief.

Maatschappelijke ondersteuning/opvang

De aanpak in wijken en buurten -dichtbij inwoners- stimuleert een inclusieve samenleving.

Purmerenders worden zoveel mogelijk thuis of in de wijk ondersteund. Op die manier vangen we eerder signalen op en kunnen we passende hulp organiseren.

- De kennis over psychiatrie en psychische kwetsbaarheid in de wijk is geborgd en de samenwerking tussen ketenpartners rondom personen met onbegrepen gedrag is geïntensiveerd op verschillende niveaus. Alle ketenpartners blijven onverminderd hun inzet tonen door zorg te dragen voor afvaardiging vanuit hun organisatie.
- We zetten in op het organiseren van een fijnmazig netwerk in wijken en buurten waar de verschillende professionals elkaar kunnen ontmoeten en de voorzieningen bijdragen aan een inclusieve samenleving. In de letterlijke zin: samen leven. Waarin vragers van ondersteuning of zorg ook dragers voor anderen kunnen zijn. In navolging op het advies van de commissie Dannenberg 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' blijven we bezig het ondersteuningsaanbod te ontwikkelen voor cliënten. Dit heeft de gemeente geëffectueerd door zorgprofielen op te stellen en aan te vullen met een variant die voorziet in het realiseren van 24/7 bereikbaarheid van een zorgprofessional. Dit is bedoeld voor inwoners die in de eigen woonomgeving ggz-ondersteuning ontvangen middels 'beschermd thuis' product.
- Er wordt gezocht naar een locatie om mensen met complexe multiproblematiek passende zorg en begeleiding te bieden.

Armoede en schulden

Iedereen kan meedoen en zo zelfredzaam mogelijk blijven participeren, zonder (problematische) schulden. Minder volwassenen en kinderen ervaren financiële belemmeringen om mee te kunnen doen. Inwoners ontvangen zo snel mogelijk de juiste hulp.

- De herijking van het armoedebeleid is in september 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. We zijn aan de slag gegaan met de ontwikkelrichtingen en de verruiming van een aantal

regelingen. Als onderdeel van de herijking van het armoedebeleid is gestart met het onderzoek naar een meedoen-pas.

- In 2023 is er aan 4.831 huishoudens energietoeslag verstrekt. Alle inwoners die energietoeslag hebben ontvangen is ook informatie verstrekt over de MeerDoen regelingen.
- In het kader van de actie "Slim met energie" hebben 1.026 huishoudens in 2023 gratis energiebesparende producten besteld. Vanaf de start in november 2022 tot en met 31 december 2023 hebben in totaal 2.342 huishoudens een bestelling gedaan. In 2023 is hiervoor meerdere malen een reminder gestuurd aan huishoudens die de energietoeslag hebben ontvangen.
- We hebben binnen team Schuldienstverlening 75 "energieheld" trajecten ingezet. Hierin hebben we kwetsbare inwoners geholpen bij het besparen op hun energierekening.
- In het kader van vroegsignalering hebben wij in 2023 6028 meldingen (betalingsachterstanden van minimaal 2 maanden) opgepakt. We hebben hierbij met verschillende interventies inwoners hulp aangeboden om te voorkomen dat zij in een problematische schuldsituatie terecht zouden komen.
- We hebben 4464 inwoners op een laagdrempelige manier kunnen helpen met de online geldfittest van de Nederlandse schuldhulprouwe (NSR). Naar aanleiding van de geldfittest hebben tenminste 173 inwoners hulp gezocht en gekregen in de vorm van bijvoorbeeld schuldhulpverlening, inzet SchuldHulpMaatje, Humanitas of Clup Welzijn.

Werk en inkomen

Zoveel mogelijk mensen doen mee. Als gemeente kijken we hoe we verschillende mensen beter en effectiever ondersteunen.

- Werkom is in samenwerking met Purmerend en Zaanstad aan de slag gegaan met de uitvoering van de strategische agenda die eind 2022 werd vastgesteld. Zo heeft Werkom in 2023 onder andere gewerkt aan interne en externe werkleertrajecten die beter aansluiten op de behoefte van de kandidaten van Werkom.
- De pilot ontwikkelbanen en verlengde werkleertrajecten liep in 2023 ten einde en is tussentijds geëvalueerd. Hieruit zal een voorstel volgen in 2024.
- In 2023 is het wetsvoorstel breed offensief in werking getreden. Dit is een brede regionaal georiënteerde agenda vanuit het Rijk om de arbeidsmarktkansen voor mensen met een arbeidsbeperking te vergroten. In 2023 is regionaal samengewerkt om een goed beeld te krijgen van de wijzigingen en wat dit betekent voor onze inwoners, de lokale uitvoeringsorganisatie en onze regionale re-integratieverordening.

Inburgering

Inburgeraars worden zo goed mogelijk op weg geholpen ten behoeve van integratie. Daarbij wordt voor iedereen een plan op maat gemaakt.

- Ook in 2023 heeft Purmerend voldaan aan de taakstelling huisvesting statushouders. Ten opzichte van 2022 was deze fors hoger (203 in 2023 en 123 in 2022). De uitgaven bijzondere bijstand zijn ten opzichte van 2022 dan ook gestegen, omdat er meer werd uitgegeven aan kosten voor woninginrichting.
- In 2023 is het formele taalaanbod voor inburgeraars aanbesteed. De aanbesteding is gewonnen door de partijen IVIO en Fiolet. Zij gaan de komende 4 jaar inburgeraars in Purmerend de Nederlandse taal leren.
- In 2023 zijn stappen gezet om de samenwerking tussen verschillende organisaties rondom inburgeraarstrajecten beter op elkaar te laten aansluiten. Zo werken partijen als

Vluchtelingenwerk, Werkom, de taalscholen en Newbees nu intensiever met elkaar samen om beter aan te kunnen sluiten bij de behoefte en leefwereld van de inburgeraar.

- Voor het creëren van praktijkplekken voor inburgeraars in de B1 en Z-route is een pilot met Newbees gestart.

Oekraïne

- Op basis van de regeling "opvang ontheemden Oekraïne" wordt aan de opgevangen Oekraïners leefgeld verstrekt.
- Over de maand december 2023 ontvingen 149 huishoudens (= 212 personen) leefgeld.
- Oekraïners kunnen met hun vragen terecht bij de consultants participatie. Werkom kan hen ook begeleiden naar betaald werk.

Toeslagenaffaire

- We hebben halverwege 2023 een toename gezien in de behoefte aan brede ondersteuning, gedupeerden waren voorzichtig toe aan de "nieuwe start". Specifiek ingezette consultants luisteren naar de betreffende inwoner, kijken naar passende oplossingen en bieden zo maatwerk.
- Doordat er actiever gebruik gemaakt wordt van brede ondersteuning is € 146.000 meer aan individuele tegemoetkomingen toegekend in 2023 dan ten tijde van de Najaarsnota 2023 werd geprognosticeerd.
- De totale kosten voor deze individuele tegemoetkomingen wordt gedeclareerd bij het Rijk op de SiSa regeling brede hulpverlening. Het verschil tussen het bedrag bij de baten en lasten is het bedrag aan overhead dat wordt gedeclareerd op deze SiSa regeling, maar verplicht moet worden verantwoord op het overzicht Overhead. Daardoor ontstaat er een verschil tussen de lasten en de baten op dit programma.

Wijkmanagement

De dorps- en wijkmanagers zijn de ogen en oren van de wijken en dorpen. Meer inwoners en ondernemers zijn op de hoogte van de werkzaamheden van de dorps- en wijkmanagers, en weten hen makkelijk te vinden om hen te raadplegen en te informeren over dorps- en wijkaangelegenheden. Op deze manier worden inwoners meer in hun kracht gezet om zelf initiatieven te nemen in de wijk, weten ze elkaar te vinden en ontwikkelt de buurt zich in positieve zin.

- De ruimtelijke ontwikkelingen in de stad zijn er meer dan ooit, wat een grotere druk legt op de adviezen en input vanuit wijkmanagement. Om deze vraag te kunnen bemensen is het accountmanagement vorig jaar uitgebreid. De accountmanager ondersteunt het wijkmanagement door de specifiek fysieke vraagstukken in de wijk op te pakken. Zij vormen een brug tussen de situatie buiten/signalen in de stad/inwoners meldingen en het ruimtelijk domein en bedrijfsvoering.
- Er is een wijkoverstijgende wijkmanager ingezet om thema's en hoofdzaken die zich niet beperken tot 1 wijk aan te pakken en de context hiervan op passende wijze op tafel te leggen, zowel intern als extern. Hierdoor kunnen de wijkmanagers hun focus op de wijk behouden.
- De werkruimte in de wijken Beemster en de Purmer Zuid zijn uitgebreid om meer zichtbaar te zijn in de stad en dorpen.
- Afgelopen jaar stond in het teken van een toename van veiligheidsvraagstukken en geweldsincidenten, zoals jongerenoverlast, messenverbod, dak- en thuislozen en mensen met onbegrepen gedrag. De inzet vanuit wijkmanagement hierop is divers: toevoegen van de context

in de wijk, bruggen slaan met inwoners, verbindingen leggen, gezicht namens de gemeente naar buiten, signalen oppikken en een bemiddelende rol hebben.

- Werken in wijken is voortgezet, ook de loketten vanuit het maatschappelijk domein worden hier steeds meer op toegerust.
- Meer dan voorgaande jaren is er ingezet op bewonersinitiatieven en gebruik gemaakt van wijkbudgetten.

Zorgfraude

Voorkomen van zorgfraude zodat het budget ook daadwerkelijk besteed wordt aan die mensen die het nodig hebben.

- We willen zorgfraude binnen de Jeugdwet en WMO vroegtijdig signaleren en effectief ingrijpen als het zich voordoet. Daarvoor houden we pro-actief toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid van verstrekkingen (minimaal 1 fte is daarvoor nodig). We hebben een tool gebruikt om beter te kunnen screenen.
- Consulente(n) worden getraind om signalen beter te kunnen herkennen.

Belangrijk om te weten

Maatschappelijk beleidskader en de koers

In 2023 is het nieuwe maatschappelijk beleidskader vastgesteld. Dit betreft een overkoepelende visie over de manier van werken voor de gemeente met uitgangspunten die onze manier van werken kenmerken en waarover we met elkaar in gesprek moeten gaan én blijven, zodat we onze inwoners zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. Het gaat over rollen en verwachtingen. Tezamen met de verschillende nota's (die vooral aangeven wát er moet gebeuren) en de algemene subsidieverordening, sluit dit stuk goed aan door richting te geven aan hÓe we werken.

Wat heeft het gekost

PGR02	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-175.957	-156.628	-196.159	-194.049	2.110
Baten	46.248	32.714	57.615	68.146	10.530
Saldo	-129.710	-123.914	-138.544	-125.903	12.641

Het programma Samenleving heeft per saldo een voordelige afwijking van € 12.641.000. Dit komt door € 2.110.000 lagere lasten en € 10.530.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
BVo21 Kunst en cultuur					
Lasten	-8.369	-8.096	-8.820	-8.986	-166
Baten	1.198	1.327	1.032	1.382	350
	-7.172	-6.769	-7.789	-7.604	184
BVo22 Sport en recreatie					
Lasten	-10.085	-9.047	-9.692	-10.129	-436
Baten	2.563	1.972	2.823	3.060	237
	-7.522	-7.075	-6.869	-7.068	-199
BVo23 Wijkmanagement					
Lasten	-1.063	-1.031	-1.229	-1.207	22
Baten	2	-	-	-	-
	-1.061	-1.031	-1.229	-1.207	22
BVo24 Jeugd					
Lasten	-37.201	-37.034	-42.069	-43.736	-1.667
Baten	100	20	20	102	82
	-37.100	-37.014	-42.049	-43.634	-1.585
BVo25 Onderwijs					
Lasten	-13.180	-12.569	-12.958	-13.354	-396
Baten	3.557	2.992	3.804	3.821	17
	-9.623	-9.577	-9.154	-9.532	-378
BVo26 Maatschappelijke ondersteuning					
Lasten	-56.329	-45.905	-67.647	-63.870	3.777
Baten	14.813	3.072	22.872	31.014	8.142
	-41.516	-42.832	-44.775	-32.856	11.918
BVo27 Werk en inkomen					
Lasten	-49.731	-42.946	-53.744	-52.768	977
Baten	24.015	23.330	27.064	28.767	1.703
	-25.716	-19.616	-26.680	-24.001	2.679

Afwijkingen beleidsveld Kunst en cultuur

BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	Baten
Kaartverkoop		
Bij de najaarsnota is de opbrengst van de kaartverkoop verlaagd met € 237.000. Op dat moment zag het er naar uit dat de kaartverkoop 25% lager uit zou vallen. De tendens is dat de losse ticket verkoop steeds later, korter op de voorstelling plaats vindt. Deze verandering maakte het lastig om het precieze effect te bepalen. Bij de start van het		243

BVo21 Kunst en cultuur	Lasten	Baten
theater seizoen in september is de kaartverkoop en het aantal bezoekers hersteld naar het begrotings niveau van de reguliere begroting 2023.		
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-166	107
Totaal	-166	350

Afwijkingen beleidsveld Sport en recreatie

BVo22 Sport en recreatie	Lasten	Baten
Spuk Neas		
In december 2023 hebben we een specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen (SPUK-NEAS) ontvangen van € 104.000. Deze regeling is bedoeld om amateursportverenigingen eenmalig gedeeltelijk te compenseren voor de gestegen energiekosten.		104
Spuk stimulering sport		
De specifieke uitkering stimulering sport 2023 is € 132.000 hoger berekend dan waar we rekeningen mee hadden gehouden. Deze regeling is ter compensatie van de BTW die in rekening wordt gebracht voor de investeringen in sport.		132
Spurd		
In 2023 hebben we € 236.000 meer subsidie aan Spurd versterkt. Deze lasten worden gedekt door de extra baten van de SPUK NEAS en Spuk stimulering sport.	-236	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	-200	1
Totaal	-436	237

Afwijkingen beleidsveld Wijkmanagement

BVo23 Wijkmanagement	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	22	
Totaal	22	

Afwijkingen beleidsveld Jeugd

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
Inter-Psy		
In 2022 heeft de gemeente Purmerend aangegeven de samenwerking met Inter-Psy te willen beëindigen en zijn afspraken gemaakt voor een goede overdracht en afbouw. Vanaf dat moment zijn er geen nieuwe trajecten meer gestart en heeft er een natuurlijke afronding plaatsgevonden voor wat betreft deelname aan de jeugdteams en trajecten met gezinnen. In 2023 heeft de vaststelling van de subsidie over 2022 plaatsgevonden	164	

BVo24 Jeugd	Lasten	Baten
met een finale afrekening waarbij ook de egalisatiereserve is terugbetaald aan de gemeente Purmerend. Dit zorgde voor een aframing van de lasten met € 164.000.		
Uitvoering Jeugdwet		
De dalende trend van het gemiddeld aantal jeugdigen in zorg zet door in 2023. In 2023 zitten er 6,1% minder jeugdigen in zorg ten opzichte van 2022. Ondanks deze dalende trend en de inspanningen in het voorveld, stijgen de kosten op het beleidsveld Jeugd met 17,6% ten opzichte van 2022. Dat betekent dat een kleiner wordende groep jeugdigen steeds duurdere, intensievere en langdurigere zorg krijgt.		
De overschrijding binnen de uitvoering van de Jeugdwet met € 2,1 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting in de Najaarsnota 2023 komt voornamelijk uit twee onderdelen:		
1. Maatwerkovereenkomsten	-2.066	
2. Verblijf		
We hebben te maken met een aantal jeugdigen die in dure settings (verblijf en maatwerk) zitten en er langer verblijven dan verwacht. Daarnaast zijn vanwege de omvorming naar kleinschalige woonvormen de kosten voor verblijf gestegen.		
Het structurele tekort op het beleidsveld Jeugd wordt meegenomen in de Voorjaarsnota 2024.		
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	235	82
Totaal	-1.667	82

Afwijkingen beleidsveld Onderwijs

BVo25 Onderwijs	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-396	17
Totaal	-396	17

Afwijkingen beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
Begeleiding		
De vraag naar individuele begeleiding blijft stijgen. Het aantal cliënten is gestegen van 1.127 (eind 2022) naar 1.344 (eind 2023). Het betreft enerzijds de individuele begeleiding aan bewoners met een beschermd wonen indicatie die op de wachtlijst staan omdat er geen geschikte opvangplek beschikbaar is. Anderzijds stijgt ook de vraag naar reguliere individuele begeleiding voor mensen die zelfstandig thuiswonen. Hierdoor hebben we een overschrijding van de kosten met € 196.000.	-196	
Dagbesteding		
De stijging in het aantal aanvragen en daarmee de stijging in het aantal indicaties verklaart grotendeels het tekort dat nu is ontstaan van € 110.000 ten opzicht van	-110	

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
bijgestelde begroting. Het aantal cliënten is gestegen van 534 (eind 2022) naar 627 (eind 2023).		
Duvo Gelden		
In 2021 zijn deze gelden doorgeschoven als resultaatbestemming. Deze DUVO gelden betrof een bijdrage voor huiselijk geweld. Zowel in 2022 en 2023 zijn deze gelden niet besteed en komen nu vrij te vallen.	131	
Eigen bijdrage CAK WMO		
Er is in 2023 voor € .904.000 aan eigen bijdragen Wmo van het CAK ontvangen. In de bijgestelde begroting zijn we uitgegaan van € 1.174.000. Omdat de CAK gelden op kasbasis worden verantwoord is hier moeilijk een inschatting van te maken. Hierdoor is er in 2023 een lagere baat van € 270.000.		-270
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)		
In 2023 heeft de gemeente Purmerend een € 1,7 miljoen ontvangen voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In 2023 mag maximaal 20% van het toegekende budget per onderdeel worden meegenomen naar 2024 voor het betreffende onderdeel, omdat gemeenten per 1 januari 2023 nog geen zekerheid hadden over de middelen en de hoogte van het aan te vragen bedrag. Het mee te nemen bedrag voor de gemeente Purmerend bedraagt € 210.000. Daarnaast wordt er € 105.000 besteed aan de Skills Garden. Dit zorgt voor een afwijking op de lasten en de baten, omdat deze rechtstreeks op de investering worden verantwoord.	315	-315
Hulp bij Huishouden		
De kosten van Hulp bij Huishouden zijn € 353.000 hoger dan begroot .We zien dat het aantal geïndiceerden nog steeds elk jaar toeneemt. Ten opzichte van 2023 zijn de kosten gestegen van € 9,9 miljoen naar € 10,7 miljoen. In 2023 hadden we de begroting aangepast naar € 10,3 miljoen. De oorzaak van de overschrijding is de stijging van het aantal cliënten met Hulp bij Huishouden.	-353	
Integraal Zorgakkoord (IZA)		
In september 2023 zijn de middelen voor het Integraal Zorgakkoord (IZA) verstrekt aan gemeenten. De gemeente Purmerend heeft een bedrag van € 2,9 miljoen ontvangen als mandaathouder voor de regio Zaanstreek-Waterland. Het Rijk heeft het niet mogelijk gemaakt binnen de regeling om middelen door te schuiven naar 2024, ondanks de late verstrekking van deze middelen. Dit betekent dat € 1,9 miljoen moet worden terugbetaald aan het Rijk. Het verschil tussen het bedrag bij de baten en lasten is het bedrag aan overhead dat wordt gedeclareerd op deze SiSa regeling, maar verplicht moet worden verantwoord op het overzicht Overhead. Daardoor ontstaat er een verschil tussen de lasten en de baten op dit programma.	1.956	-1.871
Maatschappelijke opvang		
Voor het onderhoud en of vervanging van de verschillende camerasystemen en elektrische sloten bij de Algemene Opvang Purmerend (AOP) is er een bedrag van € 210.000 nodig. Daarnaast wil het AOP overstappen op sleutels met een tag, zodat verlies van sleutels er niet toe leidt dat anderen een sleutel vinden waarmee ze een locatie binnen kunnen treden. Het onderzoek hier naar wordt in het eerste kwartaal 2024 afgerond. Hiervoor willen door middel van resultaatbestemming een bedrag van € 210.000 doorschuiven naar 2024.	210	
Noodfonds Energie en huur		
In 2023 hebben we een noodfonds van maximaal € 500.000 begroot voor de ondersteuning van maatschappelijke partners voor energie en huurstijgingen. De financiële weerbaarheid van de maatschappelijke partners is hierbij betrokken. (zie raadvorstel 155706) In 2023 is gebleken dat de noodsteun nog niet veel is toegekend	418	

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
omdat de maatschappelijke partners nog een te hoog eigen vermogen of te veel liquiditeiten hadden. In 2024 kan dat door de hogere kosten in 2023 flink gedaald zijn. Hierdoor willen we graag het resterende budget overhevelen naar 2024.		
Oekraïne		
De besteding voor de opvang van de ontheemden uit de Oekraïne zijn € 1.658.000 lager dan begroot. Deze kosten worden volledig gedekt door de baten uit de Sisa regeling bekostigingsregeling opvang ontheemden uit de Oekraïne.	1.658	
Personeelskosten		
In 2023 zijn er vanwege de vele Wmo taken extra kosten gemaakt voor de inhuur van medewerkers waardoor het budget is overschreden met € 252.000.	-252	
PGB's		
De lasten voor PGB's zijn €373.000 lager dan de begroting. Er is een trend zichtbaar dat het aantal PGB's afneemt, door een verschuiving naar zorg in natura. Deze trend is al een aantal jaren zichtbaar en heeft zich in 2023 voortgezet. Daarnaast wordt er door PGB houders minder gedeclareerd bij het SVB dan op basis van hun toekenning had gekund.	373	
Specifieke uitkering bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne		
Voor de opvang van de ontheemden van de Oekraïne ontvangen we van het Rijk een vergoeding voor het aantal beschikbare opvangplekken en transitiekosten van de opvanglocaties. In 2023 is dat per saldo € 4,8 mlo. meer dan begroot. In december 2023 is het duidelijk geworden dat het bedrag € 4,8 mlo. uit 2022 niet terug betaald dient te worden. Hierdoor hebben we in 2023 € 9,6 mln. extra baten dan begroot.		9.600
Specifieke uitkering huisvesting kwetsbare doelgroepen		
De gemeente Purmerend heeft een bedrag van € 682.500 ontvangen voor het realiseren van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. In totaal hebben we € 620.123 aan bestedingen. In 2023 hebben we € 350.000 besteed. Dit betekent dat we € 62.377 moeten terugbetalen aan het Rijk over deze SiSa regeling.	-350	
De gemeente Purmerend heeft een bedrag van € 682.500 ontvangen voor het realiseren van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. In totaal hebben we € 620.123 aan bestedingen. In 2023 hebben we € 350.000 besteed. Dit betekent dat we € 62.377 moeten terugbetalen aan het Rijk over deze SiSa regeling.		350
Specifieke uitkering tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden		
De gemeente Purmerend heeft een bedrag van € 1,44 miljoen ontvangen voor de tijdelijke onderwijshuisvesting van van ontheemden uit de Oekraïne. In totaal hebben we € 419.000 aan bestedingen. Waarvan € 376.000 in 2023. Dit betekent dat we 1,02 miljoen moeten terugbetalen aan het Rijk over deze SiSa regeling.	-376	376
Subsidie Welzijnswerk		
Een deel van de subsidie aan Clup Welzijn is gedekt uit de bijdrage vanuit GALA. Hierbij gaat het om de onderdelen versterken sociale basis en welzijn op recept. Hierdoor is er voordeel ontstaan op het subsidiebudget op Welzijnswerk van € 168.000.	168	
Toegankelijkheid		
Dit bedrag is opgenomen in het voorstel voor resultaatbestemming omdat het in 2023 niet is uitgegeven vanwege het ontbreken aan capaciteit.	154	
Vervoersvoorzieningen		
Bij vervoersvoorzieningen zijn de lasten € 113.000 lager dan begroot. Ondanks dat het aantal cliënten met vervoersvoorzieningen nog wel steeds stijgt hebben we een onderbestedingen. In de begroting zijn we na de corona periode uitgegaan van een	113	

BVo26 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	Baten
hogere stijging dan in werkelijkheid is gerealiseerd.		
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	-82	272
Totaal	3.777	8.142

Afwijkingen beleidsveld Werk en inkomen

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
Bijzondere bijstand		
In 2023 hebben we € 113.000 minder besteed aan de uitgaven voor de Bijzonder bijstand. De werkgelegenheid is toegenomen met als gevolg een lager aantal uitkeringen. Hierdoor is er onderbesteding op de BBZ uitkeringen.	113	
Energiearmoede		
In 2022 en 2023 hebben we € 1,4 miljoen aan baten voor energiearmoede ontvangen. Hier van is in 2023 € 398.000 uitgegeven. Deze baten hebben we ontvangen als een specifieke uitkering. Het restantbedrag van € 730.000 wordt uitgegeven in 2024 en 2025. Het verschil tussen het bedrag bij de baten en lasten is het bedrag aan overhead dat wordt gedeclareerd op deze SiSa regeling, maar verplicht moet worden verantwoord op het overzicht Overhead. Daardoor ontstaat er een verschil tussen de lasten en de baten op dit programma.	-256	398
Energietoeslag		
In de najaarsnota hebben een inschatting gedaan van de energietoeslag 2023. Hierdoor hebben we ruim € 1.500.000 doorgeschoven voor de uitbetaling in 2024. Echter in 2023 hebben we € 708.000 meer energietoeslag uitbetaald dan voorzien. Het doorgeschoven bedrag naar 2024 is daardoor te hoog ingeschat.	-708	
ESF subsidie		
In 2023 hebben we een eenmalige extra ESF bijdrage ontvangen waardoor € 799 809 van het reguliere re-integratie budget onbenut is gebleven. Voor de financiering van de ontwikkelbanen in 2024 en ter bekostiging van de verbetering van de Cao SW en aan de slag willen we door middel van resultaatbestemming dit bedrag graag door zetten naar 2024.		799
Gebundelde uitkeringen		
De uitkeringen zijn € 346.000 lager dan begroot. Er is namelijk € 629.000 aan uitgaven Participatiewet verantwoord op de Toeslagaffaire. Voor gedupeerden van de Toeslagaffaire mag de lopende ondersteuning binnen de leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk worden meegenomen in de verantwoording over de Toeslagaffaire.	346	
Inburgeringsgelden		
Voor de kosten van de Inburgeringsgelden ontvangen we een specifieke uitkering (SPUK). In de najaarsnota hebben we rekening gehouden met € 500.000 aan zowel baten als kosten. Uiteindelijk hebben we € 644.000 aan kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gedekt door de baten uit de Spuk Inburgering.	-144	144
Kinderarmoede		
In de meicirculaire is er € 165.000 aan budget gekomen voor de aanpak van geldzorgen, armoede en schulden en het tegengaan van kinderarmoede. Deze gelden willen we	165	

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
graag overhevelen naar 2024 door middel van resultaatbestemming. Dit om door te ontwikkelen op het armoedebeleid wat in september akkoord is gesteld door de gemeenteraad.		
Maatschappelijke begeleiding		
In 2023 hebben we geld ontvangen voor de hogere instroom van inburgeraars voor de inburgering. Hiermee worden gemeenten in staat gesteld alle inburgeraars passende ondersteuning te bieden en maatschappelijke begeleiding van inburgering plichtige asielmigranten en hun gezinsleden. Dit bedrag is in 2023 niet benut en willen we door middel van resultaatbestemming doorschuiven naar 2024.	304	
Minimabeleid		
In 2023 hebben we lagere uitgaven voor het minimabeleid. Lagere kosten voor de vangnetregeling zwemlessen en lagere kosten voor de compensatie eigen risico ziektekosten.	103	
Participatie		
Bij participatie is een onderschrijding van per saldo € 945.000 zichtbaar. Dit bestaat uit lagere vergoedingen aan Werkom voor het participatiebedrijf. Dit als gevolg van een lagere instroom. In totaliteit was over het hele jaar een gemiddelde van 1.500 kandidaten in begeleiding begroot. Tot en met september was dit gemiddelde 1.338 kandidaten. Het grootste verschil van ruim € 650.000 komt echter doordat we sinds 2023 moeten afrekenen op werkelijke kosten. Dit omdat we anders geen gebruik kunnen maken van de koepelvrijstelling voor de omzetbelasting. In 2023 is hierover een afspraak gemaakt met de belastingdienst. Wat betekende dat we met terugwerkende kracht tot 2018 hebben moeten afrekenen op basis van werkelijke kosten met Werkom.	945	
Personeelskosten		
In 2023 is er voor € 170.000 aan extra personeelskosten doorbelast.	-170	
Sociaal Rendement		
In 2023 hebben wij € 165.000 minder besteed dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat er minder kandidaten zijn geplaatst dan verwacht.	165	
Terugvordering Bijzondere Bijstand		
In 2023 is er voor € 148.000 meer teruggevorderd met betrekking tot de bijzonder bijstand dan waar we in de bijgestelde begroting rekening mee hadden gehouden.		148
Toeslagenaffaire		
In de Najaarsnota 2023 is € 375.000 geraamd voor individuele tegemoetkomingen aan gedupeerden van de Toeslagenaffaire. We hebben halverwege 2023 een toename gezien in de behoefte aan brede ondersteuning, gedupeerden waren voorzichtig toe aan de "nieuwe start". Specifiek ingezette consultants luisteren naar de betreffende inwoner, kijken naar passende oplossingen en bieden zo maatwerk. Doordat er actiever gebruik gemaakt wordt van brede ondersteuning is € 146.000 meer aan individuele tegemoetkomingen toegekend in 2023 dan ten tijde van de Najaarsnota 2023 werd geprognosticeerd. De totale kosten voor deze individuele tegemoetkomingen wordt gedeclareerd bij het Rijk op de SiSa regeling brede hulpverlening. Het verschil tussen het bedrag bij de baten en lasten is het bedrag aan overhead dat wordt gedeclareerd op deze SiSa regeling, maar verplicht moet worden verantwoord op het overzicht Overhead. Daardoor ontstaat er een verschil tussen de lasten en de baten op dit programma.	-146	234
Vroegsignalering		

BVo27 Werk en inkomen	Lasten	Baten
In december 2022 hebben we extra middelen ontvangen voor de inzet op vroegsignalering en gerichte hulp via de bijzonder bijstand. Deze zijn als budget in 2023 beschikbaar gesteld maar niet besteed.	170	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	90	-20
Totaal	977	1.703

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investerings

Verbouwing Purmaryn, Kerkstraat 18

De opleverpunten m.b.t. de verbouwing van de Kerkstraat 18 zijn afgelopen jaar afgerond, hiermee kan de investering afgesloten worden. Het gehele project is € 125.136,- lager uitgevallen dan begroot.

Tijdelijke woningen Waterlandlaan

Er is sprake van een ruime onderschrijving van het krediet van de tijdelijke woningen omdat het krediet nog uitging van 54 units waar er uiteindelijk 42 zijn gerealiseerd. De gemeenteraad is hierover in februari 2023 geïnformeerd (reg. nr. 1580133). De financiële afwikkeling van de bouw vindt plaats overeenkomstig de rechterlijke uitspraak. Het gehele project is € 1.237.347,- lager uitgevallen dan begroot.

Programma 3

Wonen

Visie

We zorgen voor een aantrekkelijke woningvoorraad in leefbare buurten, met voldoende diversiteit in woonomgevingen, woningtypen en prijsklassen voor zowel huur als koop, zodat iedereen in elke levensfase een geschikte woning kan vinden. Er wordt ook rekening gehouden met speciale doelgroepen en huishoudens met een specifieke woon- en zorgbehoeften.

Doelen en activiteiten

Samen met onze partners werken wij aan deze visie door te sturen op:

- Een eerlijke verdeling van sociale huurwoningen van woningcorporaties.
- Een gebalanceerde programmering van nieuwbouw- en transformatielocaties, rekening houdend met de specifieke ligging en kenmerken van de locatie, de woningbehoeften van zowel lokale als nieuwe woningzoekenden, de behoeften van speciale doelgroepen inclusief Purmerenders met specifieke woon- en zorgwensen, en het beschikbare aanbod uit de bestaande woningvoorraad. Hierbij kan de bouw van tijdelijke woningen onderdeel zijn, en het bevorderen van de doorstroming van senioren in zowel huur als koop is een belangrijk aandachtspunt.
- Het behoud en de samenstelling van de bestaande woningvoorraad, het aandeel en het aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen en andere schaarse woningen te behouden en de leefbaarheid in de wijken zoveel mogelijk te beschermen.
- Aandacht voor duurzaamheid en klimaatadaptatie in zowel bestaande als nieuw te bouwen woningen.
- Het in kaart brengen van de woonzorgopgave en het stimuleren van samenwerking tussen woningcorporaties en zorgaanbieders om hieraan te voldoen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Wonen

Iedereen ziet en voelt dat de woningnood in Purmerend en Beemster hoog is. Wachtlijsten voor sociale huur zijn lang en er is weinig aanbod in het middeldure huursegment. Ook is er een tekort aan betaalbare koopwoningen. We willen dat alle Purmerenders en Beemsterlingen wonen in een kwalitatief goede woning en een woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. Wel zijn we de aangewezen partij om de regie te nemen. We zetten daarom in op een stevige samenwerking tussen gemeente, woningcorporaties en ontwikkelaars. Ook blijven we ons inzetten om maximale woningbouw te realiseren met een divers aanbod in alle prijsklassen, woonomgevingen en voor alle leeftijden, waarbij we duurzaamheid en leefbaarheid niet uit het oog verliezen.

- In het afgelopen jaar zijn er in de gemeente 222 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad.
- In 2023 is gestart met het opstellen van een nieuwe woon(zorg)visie. Er zijn interactieve sessies met maatschappelijke partners en de raad georganiseerd. Ook zijn inwoners bevroegd over de

thema's die zij zien in de gemeente Purmerend op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De woon(zorg)visie wordt naar verwachting eind 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

- In het kader van de uitvoering van de prestatieafspraken 2021-2024 hebben de gemeente, woningcorporaties en huurdersverenigingen de jaarschijf 2024 met de acties voor dat jaar opgesteld. De acties uit de jaarschijf 2023 zijn grotendeels uitgevoerd. Enkele afspraken lopen in de uitvoering door in 2024.
- Begin 2023 zijn de nieuwe regionale regels voor de verdeling van sociale huurwoningen in werking getreden. Het effect van de nieuwe regels voor de inwoners van de gemeente wordt jaarlijks gemonitord. In 2026 wordt de regeling geëvalueerd.
- In 2023 is de verhuisvoordeelregeling 65 plus gecontinueerd. Momenteel wordt de regeling geëvalueerd, waarna wordt bepaald op welke wijze de regeling wordt voorgezet.
- In het kader van de uitvoering van het sociaal woonakkoord voeren we jaarlijks meerdere accountgesprekken met woningcorporaties. Tijdens deze gesprekken bespreken we onder andere de voortgang en de eventuele knelpunten in de woningbouwontwikkeling. Daarnaast voeren we regelmatig gesprekken met onze maatschappelijke partners op verschillende niveaus over onderwerpen die voor de gemeente en haar inwoners van belang zijn. Deze onderwerpen omvatten bijvoorbeeld woningtoewijzing, nieuwbouw, betaalbaarheid, huisuitzettingen, het bieden van ondersteuning en duurzaamheid.
- De inventarisatie van de toevoeging van 2 extra standplaatsen op het woonwagenterrein aan de Slaperdijk is uitgevoerd. De bijbehorende omgevingsvergunningsprocedure start in 2024. Er wordt momenteel een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheid om een nieuw woonwagenterrein te realiseren.
- In 2023 is gestart met een eerste analyse voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Deze wordt in 2024 verder uitgewerkt. Arbeidsmigranten vormen één van de doelgroepen die ook een plek krijgen in de woon(zorg)visie.
- Ook in 2023 is er binnen de MRA weer intensief samengewerkt om de woningbouwproductie te versnellen. De gemeente Purmerend heeft hiervoor in het afgelopen jaar ongeveer 1.7 miljoen euro aan subsidies (Startbouwimpuls) voor ontvangen, bestemd voor de projecten: Jacana, Terrazza, Lisdoddestraat en Kwadijkerpark. In de komende jaren voeren we de afspraken uit de Woondeal uit. Eind 2023 heeft het eerste bestuurlijke overleg Woondeal tussen de MRA en de minister plaatsgevonden.
- Het afgelopen jaar hebben de gemeenten en de provincies binnen de MRA samengewerkt aan het programma 'Een Thuis voor Iedereen'. Dit project is opgericht om ervoor te zorgen dat er voldoende huisvesting is voor alle aandachtsgroepen en dat deze mensen evenwichtig over de verschillende gemeenten worden verdeeld met de juiste zorg, ondersteuning en begeleiding. De MRA is 1 van de 6 'koploperregio's binnen het landelijke programma. De koplopers proberen, vooruitlopend op landelijke wetgeving, de doelen alvast in de praktijk te realiseren. In 2023 is binnen de MRA in kaart gebracht wat er nodig is voor het huisvesten van aandachtsgroepen.

Belangrijk om te weten

Nationale Woon- en Bouwagenda met de zes onderliggende volkshuisvestelijke programma's

Het Rijk neemt weer flink de regie op de woningmarkt. Half maart heeft de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) de Nationale Woon- en Bouwagenda (NWBA) vastgesteld. Deze agenda heeft 3 kerndoelen:

- Beschikbaarheid: voldoende woningen voor iedereen. De bouw van 900.000 woningen tot en met 2030, met als streven: tweederde betaalbare woningen.

- Betaalbaarheid: woonlasten beter laten aansluiten op het inkomen. Het aantal huishoudens dat te hoge woonlasten draagt ten opzichte van het inkomen neemt af.
- Kwaliteit: voldoende woningen voor aandachtsgroepen en ouderen, perspectief voor kwetsbare wijken en duurzame huisvesting voor iedereen bereikbaar.

Om de doelstellingen te realiseren, moeten we invulling geven aan de 6 programma's die voortvloeien uit de Nationale Woon- en Bouwagenda. Inmiddels is het programma Woningbouw gepubliceerd. In mei is het programma "Een thuis voor iedereen" gepresenteerd. De andere 4 programma's zijn: Betaalbaar wonen, Wonen en zorg voor ouderen, Versnelling Verduurzaming gebouwde omgeving en Leefbaarheid en veiligheid. Deze verschijnen de komende tijd achtereenvolgens. Met name de eerste 4 programma's zullen (forse) invloed hebben op het programma (maatschappelijk) wonen. Via de woondeals die worden gesloten tussen het Rijk, provincies en regio's, komt er ongetwijfeld nog veel op ons af de komende jaren.

Wat heeft het gekost

PGRo3	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-377	-506	-734	-622	112
Baten	12	130	130	24	-107
Saldo	-364	-376	-603	-598	5

Het programma Wonen heeft per saldo een voordelige afwijking van € 5.000. Dit komt door € 112.000 lagere lasten en € 107.000 lagere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Wonen

BV031 Wonen	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	112	-107
Totaal	112	-107

Reserves

Reserve woonvisie

Uit de reserve woonvisie is een bedrag van € 146.915,- onttrokken. Dit is het saldo van de exploitatie tijdelijke woningen € 110.663 (programma 2). Dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door juridische kosten en hogere gebruikerslasten en het saldo van de realisatie van de woonvisie € 36.282.

Reserve woningbouwprogrammering

In 2023 heeft er geen aanwending van deze reserve plaatsgevonden.

Vorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 4

Milieu

Visie

We zetten in op het behoud van een goed milieu en duurzaam gebruik van grondstoffen. Duurzame energieopwekking en vermindering van CO₂-uitstoot vraagt inzet van iedereen om de doelstellingen van het klimaatakkoord van Parijs haalbaar en betaalbaar te maken.

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op maximalisering van de hoeveelheden gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval. Hierbij wordt de balans gezocht tussen het gemak voor onze inwoners en het realiseren van de milieudoelstellingen, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.

Doelen en activiteiten

Afvalinzameling

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, met zoveel mogelijk vooraf gescheiden afvalinzameling als aanzet tot grondstoffenverwerking. Het gaat niet meer over afval, het gaat over grondstoffen; afvalbeheer wordt grondstoffenmanagement en vraagt om een andere aanpak en inrichting. Afvalscheiding is niet als enige van belang in de overgang naar het grondstofdenken. Ook afvalpreventie speelt een rol. Het voorkomen van afval ligt niet langer alleen op het bord van de producenten, maar ook op het bord van de inwoners van Purmerend. Door slim kopen en consumeren kan veel restafval voorkomen worden. Wij kunnen de inwoners van Purmerend hierbij helpen door een makkelijk toegankelijk inzamelsysteem voor grondstoffen te bieden en bewoners goed en volledig te informeren over het waarom en nut & noodzaak van afvalscheiding en afvalpreventie.

Energietransitie en klimaat

Bewustwording staat aan de basis van een duurzame samenleving. Besparing op de energiekosten kan mogelijk zijn met isolatie en andere energiebesparende maatregelen. Energiebesparende maatregelen zijn vaak ook kostenbesparende maatregelen. Dat levert een dubbel voordeel op: we werken aan de duurzaamheidsdoelen van het Parijs-akkoord en het kan lagere energiekosten opleveren voor onze bewoners. De gemeente heeft hierin en in duurzaamheid in het algemeen een actieve faciliterende en stimulerende rol.

De uitvoering van de energietransitie gebeurt waar mogelijk kostenneutraal en met behoud van keuzevrijheid voor de inwoners. Aanvullend geven we uitvoering aan de duurzaamheidsagenda, de Regionale Energiestrategie (RES) en de Transitievisie Warmte (TVW) om de Parijs-doelstellingen voor CO₂-reductie (55% minder in 2030 en 95% minder in 2050) te behalen. Dit doen we in samenwerking met Stadsverwarming Purmerend (SVP), de woningcorporaties, inwoners en bedrijven. We werken aan een actualisatie van de duurzaamheidsagenda met aandacht voor verbinding tussen meer thema's betreffende het werken aan een duurzame stad en dorpen.

Milieu

Door middel van gericht toezicht zorgen we ervoor dat bedrijven voldoen aan de geldende wet- en regelgeving op het gebied van milieu. In het op te stellen programma Uitvoering en Handhaving wordt aangegeven waar de prioriteiten liggen. Hierbij worden diverse samenwerkingsverbanden met externe partijen aangegaan op het gebied van energietransitie en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Afvalinzameling

Het inrichten van het afvalbeheer met de focus op maximalisering van de hoeveelheden gescheiden opgehaalde grondstoffen en het minimaliseren van de hoeveelheid te verbranden restafval.

- In 2023 is de communicatiecampagne " Afval bestaat niet!" afgerond, waarin we op creatieve wijze onze inwoners bewust hebben gemaakt van nut en noodzaak van afval scheiden. De focus lag in de campagne op het inzamelen van schone grondstofstromen voor betere recycling.
- In 2023 is heeft de raad de keuze voor het omgekeerd inzamelen ondersteund en is begonnen met de uitwerking van dit nieuwe inzamelsysteem in de vorm van een business case en projectaanpak. Bij omgekeerd inzamelen worden bruikbare grondstoffen gescheiden ingezameld. Gezien deze keuze is de uitbreiding van de inzameling van bio-afval bij de hoogbouw ook toegevoegd aan dit project.

Energietransitie en klimaat

Vermindering van de afhankelijkheid van fossiele warmtebronnen door ruimte te geven aan schone energiebronnen zoals zonne- of windenergie, geo- of aquathermie en het aardgasvrij maken van woningen, winkels en overige panden. En vermindering van de vraag naar energie waardoor energiearmoede vermindert, het wooncomfort verbetert en de keuze voor lage temperatuurverwarming een optie wordt. Opheffen te beperkte capaciteit elektriciteitsnetwerk

- We hebben uitvoering gegeven aan de Transitievisie Warmte door het opstellen van wijkontwikkelingsplannen. Per wijk wordt vastgesteld welke warmtebron wordt ingezet om de panden aardgasvrij te maken. In 2023 is verder uitvoering gegeven (d.m.v. aanvragen) aan het verder verkrijgen van (Rijks) financiering voor de het aardgasvrij maken van de proeftuin 2030 (incl. het aanpalende gebied). De (eventuele) aanvullende middelen zijn mede bepalend voor welke warmtebron haalbaar is bij de wijkontwikkelingsplannen.
- We hebben verder uitvoering gegeven aan de Proeftuin aardgasvrij. In 2023 is Blok 1 afgerond en wordt uitvoering gegeven aan Blok 2. Aan het einde van het jaar is begonnen aan de voorbereiding van Blok 3.
- We helpen onze inwoners met het isoleren van hun woning. In 2023 zijn de isolatiemogelijkheden van woningen in kaart gebracht dmv woningscans. In 2024 worden de isolatiemaatregelen geïnstalleerd bij bewoners die gebruik maken van deze aanvullende subsidies.
- Samen met de netbeheerder is gewerkt aan de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk, zodat we meer capaciteit beschikbaar krijgen op stroom te krijgen en terug te kunnen leveren. Parallel hieraan is verkend wat de mogelijkheden zijn om beter gebruik te maken van de netcapaciteit die nu beschikbaar is. Daarnaast vindt continu afstemming plaats met de netbeheerder over de stroomcapaciteit irt de verschillende ontwikkelingen
- Begin 2023 is een eerste voortgangsrapportage van de Regionale energietransitie (RES) gepubliceerd en vastgesteld door het college. Vervolgens is een uitgangspuntennotitie met daarin

de uitgangspunten en procesbeschrijving voor de Herijking RES opgesteld. In 2024 wordt de Herijking RES voorgelegd aan het college en wordt de raad geïnformeerd.

Het afgelopen jaar is tevens gewerkt aan de voorverkenning van opwek duurzame energie op Rijksgronden langs de A7; dit krijgt een vervolg in 2024.

- Het afgelopen jaar heeft overleg plaatsgevonden over het uitvoeren van aanvullend aardwarmteonderzoek en hiervoor een subsidieaanvraag bij de Provincie Noord-Holland in te dienen in 2024.
- Er is verder gewerkt aan een vervolg op de duurzaamheids. Deze agenda verbindt alle duurzaamheidsonderwerpen waaraan gewerkt wordt aan elkaar. Ook geeft de agenda een duidelijk kader van beleid en projecten voor de komende vier jaar incl. kostenraming.
- Het aantal subsidieaanvragen en aanvragen voor duurzaamheidslening vertonen nog steeds een groei. Er is zowel voor subsidies als isolatie een totaal bedrag van € 413.187,20 toegekend. Aan Duurzaamheidsleningen is een totaalbedrag van € 2.364.395,- beschikbaar gesteld.
- Klimaatadaptieve maatregelen voor stimulering en ondersteuning van duurzaamheidsinitiatieven van inwoners voor de eigen woning.
- Met betrekking tot energiesparing bij bedrijven zijn er in het kader van het

Energiebesparingsakkoord, controles uitgevoerd. Verder uitvoering geven aan het

Energiebesparingsakkoord door middel van het aanbieden van energiescans aan bedrijven zal in 2024 gebeuren.

Milieu

- Het Programma Uitvoering en Handhaving Purmerend 2024 is vastgesteld. Hierin zijn de prioriteiten bepaald voor 2024.
- In het Evaluatieverslag Uitvoering en Handhaving 2022 is gerapporteerd over de uitgevoerde werkzaamheden.
- 2023 stond in het teken als overgangsjaar naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle milieu-inrichtingen in Purmerend zijn omgezet naar milieubelastende activiteiten. In verband met het verruimde basistakenpakket milieu zijn gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt met Omgevingsdienst IJmond over de overdracht van verplichte basistaken. Dit krijgt een vervolg in 2024 voor de overige milieutaken.
- Het bodeminformatiesysteem van Purmerend is bijgewerkt en er is een start gemaakt met een geactualiseerde bodemkwaliteitskaart.

Belangrijk om te weten

Wet en regelgeving

Het LAP₃ wordt vervangen door het CMT, het Circulair Materialen Plan. Het CMT heeft een bredere reikwijdte dan het LAP₃, om zo beter aan te sluiten op het programma Nederland Circulair in 2050. In het CMT is naast afvalscheiding, meer aandacht voor schone grondstoffen, hergebruik en preventie. Het streven is om het CMT per 2025 in werking te laten treden.

Ontwikkelingen afvalbranche

De afvalbranche is onverminderd in ontwikkeling. De afzetmarkten fluctueren in bereikbaarheid en ook de tariefstructuren staan onder druk. De vergoedingen voor de grondstoffen vertonen een

grillig karakter, zowel positief als negatief. Deze ontwikkeling tekent zich al enkele jaren af. De verwachting is niet dat dit de komende jaren zal veranderen.

Afvalscheiding en hergebruik

Binnen de afvalbranche is steeds meer discussie over het verschil tussen afvalscheiding en daadwerkelijk hergebruik van grondstoffen. De focus ligt nu nog vaak op het scheidingspercentage maar dit impliceert niet altijd dat de gescheiden stromen daadwerkelijk in aanmerking komen voor hergebruik. De focus verschuift daarom steeds meer van maximale afvalscheiding naar schone grondstofstromen waarmee de herbruikbaarheid verbeterd wordt.

Risico's bedrijfsvoering

De levertijden van externe leveranciers van bijvoorbeeld (vracht)auto's en onderdelen daarvan, minicontainers, ondergrondse containers en containerbehuizingen voor Gft hoogbouw zijn nog steeds lang en ook aanschafkosten blijven onderhevig aan stijgingen. Daarnaast blijven de brandstofkosten nog steeds een reden tot zorg.

Rijksbeleid duurzaamheid

Hoewel het kabinet demissionair is, is in 2023 duidelijkheid gegeven voor de jaren 2023, 2024 en 2025 van de middelen die beschikbaar worden gesteld op grond van de Spuk CDOKE (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid). Ook over het budget voor de NIP-gelden (Isolatie van koopwoningen met label D, E, F of G.) is voor zowel 2023 als 2024 duidelijkheid gegeven. De uitvoering van het NIP kan vertraging oplopen door het nog niet hebben van een definitief Soorten Management Plan (SMP). Een en ander wordt verwerkt in de Duurzaamheidsagenda voor 2024-2027.

Warmtebronnen

Een van de bedrijven die beschikt over een opsporingsvergunning voor het gebied in en rond Purmerend heeft inmiddels subsidie aangevraagd bij het Rijk voor het boren en exploiteren van Geothermie. Op dit moment is nog niet bekend of deze aanvraag is gehonoreerd.

Maatwerkoplossingen Beemster

Een rapport dat in opdracht van de gemeente is opgesteld over maatwerkoplossingen in de Beemster, is door de provincie aangehouden. De Provincie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed hebben besloten om te participeren in de opstelling van een nieuw rapport. Dit wordt in 2024 voortgezet. Het rapport dient o.a. inzicht te geven of er mogelijkheden zijn voor kleine windmolens en andere voorzieningen die nodig zijn voor de energietransitie zoals zonnepanelen.

Houtbouw

We zetten voor woningbouw vol in op houtbouw en andere duurzame en circulaire bouwmethoden. Purmerend heeft de green deal houtbouw ondertekend. Streven daarin is 20% in houtbouw na 2025. Daarnaast zetten we in (regionale) keten en -samenwerking vanuit de alliantie Purmer Hout. Voor een duurzame en toekomstbestendige woon- en leefklimaat. In de gebiedsontwikkelingen wordt dit meegenomen.

Omgevingswet

Met inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen er een aantal zaken. Zo zal de gemeente

bevoegd gezag worden voor een groot aantal bodemtaken. Vooral nog is het nog niet duidelijk op welke manier de financiering van deze taken invulling gaat krijgen.

Winningsplan Middelie 2022.

In 2022 heeft de staatssecretaris van EZK een verzoek tot instemming ontvangen over het geactualiseerde winningsplan Middelie 2022 (hierna: winningsplan) van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (hierna: NAM). Aangezien het gasveld grotendeels in de gemeente Purmerend is gelegen, is het college gevraagd om advies uit te brengen aan de staatssecretaris. Het college heeft geadviseerd om niet in te stemmen met een langere en intensievere gaswinning zoals beschreven in het winningsplan en heeft haar zorgen op een aantal onderdelen uit het winningsplan geuit. Deze zorgen heeft de staatssecretaris gedurende de procedure niet weg kunnen nemen. Het college heeft dan ook tegen het ontwerp-instemmingsbesluit zienswijzen ingediend en tegen het definitieve instemmingsbesluit na overweging van alle belangen en gronden beroep aangetekend. Hierover is de gemeenteraad steeds inhoudelijk geïnformeerd. Op termijn volgt een zitting bij de Raad van State.

Wat heeft het gekost

PGRo4	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-16.271	-16.493	-15.350	-15.730	-380
Baten	15.795	15.991	17.242	17.825	582
Saldo	-476	-502	1.892	2.095	203

Het programma Milieu heeft per saldo een voordelige afwijking van € 203.000. Dit komt door € 380.000 hogere lasten en € 582.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Milieu

BVo41 Milieu	Lasten	Baten
Dotatie voorziening afvalstoffenheffing		
De dotatie aan de voorziening afvalstoffenheffing is inclusief de nacalculatie op btw en overhead € 856.000 hoger dan begroot.	-856	
Hogere inkomsten uit afvalstromen		
Er is sprake van hogere inkomsten uit afvalstromen van € 143.000 door marktwerking. Dit betreft met name kunststof verpakking (€ 83.000) en overige stromen (€ 60.000).		143
Lagere doorbelaste loonkosten		
Er is sprake van lagere doorbelaste loonkosten van € 295.000 met name door niet ingevulde vacatures. Het is moeilijk om aan gekwalificeerd personeel te komen om de vacatures in te vullen.	295	
Lagere lasten, kwijtscheldingen en oninbaar		
De invoering van de tarieven éénpersoon- en meerpersoons huishoudens voor de nieuwe gemeente leiden ook in het tweede jaar niet tot hogere lasten, kwijtscheldingen en oninbaar. In de begroting was rekening gehouden met een stijging van 10%. De totale lasten, kwijtscheldingen en oninbaar zijn in 2023 € 169.000 lager dan begroot (structureel effect), waarvan kwijtscheldingen € 121.000 en oninbaar € 48.000.	169	
Regionaal energiebesparingsprogramma		
In 2023 heeft de vaststelling plaatsgevonden van de provinciale subsidie in het kader van het regionaal energiebesparingsprogramma woningen. Na de vaststelling heeft verrekening plaatsgevonden met de deelnemende gemeenten. Dit heeft hogere baten en lasten tot gevolg.	-181	156
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	150	188
Totaal	-423	487

Afwijkingen beleidsveld Duurzaamheid

BVo42 Duurzaamheid	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	43	95
Totaal	43	95

Reserves

Reserve duurzaamheid

Aan de reserve duurzaamheid is in 2023 per saldo € 1.017.343 gedoteerd. De onttrekking wordt gedaan op basis van de werkelijke kosten van het project aardgasvrij. De dotatie aan de reserve valt hoger uit door de toevoeging van gelden welke zijn ontvangen vanuit het Rijk. In totaal is € 1.548.626 gedoteerd. Het saldo van de reserve is ultimo 2023 € 6.344.163

Voorzieningen

Voorziening afvalstoffenheffing

Per jaareinde 2022 was € 2.073.997 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2023 € 140.000 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2023. In 2023 is in totaal € 894.272 aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd (waarvan € 38.173 bij de najaarsnota). Het saldo van de voorziening afvalstoffenheffing bedraagt ultimo 2023 € 2.828.269.

Investerings

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 5

Bereikbaarheid

Visie

Purmerend groeit. Vooral binnenstedelijk worden de komende jaren veel woningen toegevoegd. Nieuwe én bestaande inwoners moeten op een veilige, comfortabele manier naar hun bestemmingen kunnen reizen. Daarbij mogen geen groepen buiten de boot vallen. De binnenstedelijke verdichting vraagt daarom om nieuwe oplossingen. We geven voorrang aan voetgangers, fietsers en openbaar vervoer.

Doelen en activiteiten

Om de stedelijke groei van het aantal woningen mogelijk te maken, werken we verder aan het mobiliteitsnetwerk. We verbeteren het fietsnetwerk, zodat inwoners uit alle wijken en dorpen de hele gemeente comfortabel kunnen bereiken met de fiets. Ook het centrum moet optimaal bereikbaar worden voor de fiets, zodat we daar kunnen werken aan een autoluwe binnenstad. We zorgen er daarbij wel voor dat bezoekers die met de auto komen voldoende gelegenheid hebben tot parkeren. Parkeren in een parkeergarage is daarbij goedkoper dan parkeren op straat. Niet iedereen kan fietsen vanwege een fysieke beperking. En soms is het weer niet uitnodigend. Voor verplaatsingen in de stad en regionaal blijven we inzetten op verbetering van het openbaar vervoer, zodat dit een aantrekkelijk alternatief is voor de auto; niet alleen voor de forens richting Amsterdam, maar ook voor reizen binnen Purmerend zelf.

Inwoners moeten zich veilig kunnen verplaatsen. Daarom onderzoeken we per wijk en dorp hoe we de verkeersveiligheid kunnen verbeteren. Dat doen we door naar de infrastructuur te kijken, maar ook door de inwoners te bevragen op hun ervaringen. Zo'n onderzoek heeft alleen zin als we daarna maatregelen treffen om de situatie te verbeteren.

Doordat we van buiten naar binnen werken, komen er veel initiatieven uit de samenleving met betrekking tot mobiliteit. Vaak zijn dit vragen over veiligheid of parkeersituaties. Begrijpelijke vragen en signalen uit de samenleving waar in veel gevallen een fysieke ingreep uit voortvloeit. Hiervoor is een jaarlijkse begrotingspost voorhanden.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Mobiliteit

Eind 2022 is het Mobiliteitsplan Purmerend vastgesteld. Er is in 2023 een programmamanager aangesteld. In samenspraak met de Vervoerregio Amsterdam is een uitvoeringsprogramma

opgesteld. Diverse onderzoeks- en uitvoeringsprojecten zijn opgestart.

We zijn in 2023 gestart met opstellen van een multimodaal netwerkkader. Dit onderzoek maakt inzichtelijk welke vervoersmiddelen waar allemaal rijden en laat zien wat er gebeurt in de straten als

we daar bepaalde maatregelen gaan nemen. Dit onderzoek gaat helpen om keuzes te maken in de maatregelen die we willen nemen om Purmerend veilig en bereikbaar, maar ook leefbaar te houden rekening houdend met de groei van de stad. Het onderzoek is eind 2024 afgerond

Een ander onderzoek uit het Mobiliteitsplan is het stadsbrede verkeersveiligheidsonderzoek. Door een tekort aan ambtelijke capaciteit is het niet gelukt om hiermee te starten. We starten daar nu mee in het tweede kwartaal van 2024.

We stimuleren het gebruik van het openbaar vervoer:

- Medio december 2023 is de nieuwe ov-concessie van start gegaan. In deze concessies is voor Purmerend een nieuwe lijn opgestart: lijn 101 en lijn 102. Deze lijnen lopen als een "ring" door Purmerend. Daarmee kunnen inwoners van Purmerend makkelijker met OV reizen van wijk naar wijk en zo zijn de voorzieningen in de Binnenstad voor iedereen met de bus te bereiken.
- De definitieve halte aan de Purmerenderweg in Zuidoostbeemster is nog niet gerealiseerd. Dit is vertraagd door een juridische procedure m.b.t. grondeigendom. Ook loopt nog nader onderzoek naar de meest wenselijke inpassing van de definitieve halte. Wel is een tijdelijke halte aangelegd in afwachting van de definitieve halte.

We zorgen voor een bereikbaar centrum en halen het blik van de straat. Daarmee creëren we meer ruimte voor de fiets, voetganger en het groen:

- Met de opening van de parkeergarage (Stadhuisplein) zijn er 305 nieuwe parkeerplekken in het centrum van Purmerend beschikbaar gekomen.
- De parkeertarieven in de parkeergarages zijn per 1 januari 2024 lager dan op straat parkeren. Daarmee stimuleren we het gebruik van de parkeergarages en zijn er minder auto's op straat.

We zorgen voor verkeersveilige situaties:

- De herinrichting van het kruispunt Bamestraweg – Rijperweg naar een rotonde wordt uitgewerkt naar een voorlopige ontwerp met een geactualiseerde kostenraming. Besluitvorming vindt in 2024 plaats. De realisatie is gepland in 2025.
- aanvragen en verkrijgen van de subsidie impulsregeling voor klimaatadaptieve maatregelen. Start uitvoering voorzien in september 2024.
- De herinrichting Herengracht naar een fietsstraat is in voorbereiding. De realisatie is voorzien in 2024-2025.
- Uit het nieuwe fonds urgente verkeersmaatregelen hebben we snelheidsremmende maatregelen gerealiseerd op de Westeweg en hebben we het zebrapad Middenweg-Kerkhoflaantje beter zichtbaar gemaakt. Resterende middelen worden in 2024 ingezet om een aantal andere oversteekplaatsen te verbeteren.
- Door een tekort aan ambtelijke capaciteit lopende herinrichtingen van de Grotenhuysweg en de Van Osweg vertraging op. De voorbereidingen vinden dit jaar plaats, zodat die wegen in 2025 heringericht kunnen worden en verkeersveiliger worden gemaakt.

We stimuleren het gebruik van de fiets:

- In het kader van de ontwikkeling van Baanstee Noord is een deel van een doorgaande fietsverbinding gerealiseerd. Dit mede dankzij een bijdrage van de Vervoerregio Amsterdam.

Ook is gerealiseerd het verbreden van de fietsstroken op de Westerweg, de herinrichting van de Zuiderweg en verbeteringen aan de fietspaden op de Rijperweg.

Wat heeft het gekost

PGR05	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-4.202	-4.558	-5.306	-4.958	348
Baten	3.135	4.027	3.477	3.850	373
Saldo	-1.067	-531	-1.829	-1.108	721

Het programma Bereikbaarheid heeft per saldo een voordelige afwijking van € 721.000. Dit komt door € 348.000 lagere lasten en € 373.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Bereikbaarheid

BV051 Bereikbaarheid	Lasten	Baten
Haltevoorzieningen R-net route 305 (Beemster)		
De gemeente Purmerend ontving de subsidievaststelling van de Vervoerregio Amsterdam voor de haltevoorzieningen R-net (route 305 Beemster). In 2023 is dit bedrag verwerkt in de exploitatie van programma 5.		168
Herinrichting van Ijsendijkstraat		
De geplande herinrichting van de van Ijsendijkstraat is verschoven naar realisatie 2024. Hierdoor zal ook de subsidie inkomst van de Vervoerregio Amsterdam verschuiven naar 2024, aangezien we deze pas zullen ontvangen na realisatie.	179	-100
Mobiliteitsplan		
In 2023 is de voorbereiding van het uitvoeringsprogramma van het mobiliteitsplan Purmerend aangevangen. Het programmateam en de uitvoering was daarmee nog niet op volle kracht. Voor 2024 en verder zijn de eerder gereserveerde middelen nodig om de noodzakelijke stappen richting uitvoering te zetten. Het voorstel is om het restantbudget 2023 te bestemmen naar 2024.	126	
Parkeergarages		
De lasten van de parkeergarages zijn lager dan begroot. Dit komt doordat er in 2023 geen storting in de voorziening onderhoud voor de garage Stadhuisplein heeft plaatsgevonden vanwege de latere oplevering van de garage. Het onderhoudsplan wordt in 2024 opgesteld. Ook is er minder onderhoud gepleegd aan de parkeergarage Claxonate. Dat onderhoud staat voor 2024 in de planning.	195	
Straatparkeren		
In de Najaarsnota zijn de baten en lasten van straatparkeren geactualiseerd o.b.v. realisatie prognose 2023. Dit kon dit jaar voor het eerst goed omdat er geen corona effect doorheen liep. Duidelijk is dat de opbrengsten van straatparkeren lager zijn dan begroot in de primitieve begroting. Het effect is niet structureel nadelig door de tariefstijging die vanaf 1 januari 2024 is doorgevoerd in verband met de opening van de parkeergarage Stadhuisplein. De werkelijke opbrengsten in 2023 zijn uiteindelijk nog wat hoger uitgevallen dan het geactualiseerde budget.		184
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-152	121
Totaal	348	373

Reserves

Reserve Parkeren

Bij de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat de jaarlijks positieve resultaten van de parkeermaatregelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve parkeren. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en te gebruiken voor parkeeroplossingen, kan er een gesloten systeem voor parkeren worden gecreëerd. Hierbij kunnen verschillende aspecten zoals het aanwijzen van gebieden voor betaald parkeren, de kosten, de tarieven voor zowel straat- als garageparkeren, het aantal parkeerplekken en de bezettingsgraad worden gemonitord en gestuurd met behulp van de reserve parkeren als (egalisatie)buffer. De bestemmingsreserve parkeren is conform de realisatie gemuteerd: een dotatie van € 1.505.320. Het saldo van de reserve is ultimo 2023 € 2.567.337.

Vorzieningen

Er zijn geen voorzieningen aanwezig in dit programma.

Investeringsen

De parkeergarage Stadhuisplein is binnen het door de raad vastgestelde uitgavenkrediet gerealiseerd. Het voordeel van € 2,85 miljoen ontstaat op de inkomsten op het krediet. In de business case Parkeergarage is ook rekening gehouden met bijdragen kostenverhaal voor de onrendabele top. In 2022 en 2023 is hiervoor zo'n € 3,6 miljoen ten gunste van het casco-krediet Parkeergarage gebracht. Geraamd was € 0,7 miljoen. Dit leidt tot lagere netto uitgaven en dus lagere kapitaallasten. De oorspronkelijke verdeling tussen casco en installaties is in de praktijk iets anders uitpakkt.

Programma 6

Beheer openbare ruimte

Visie

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het moet een plek zijn waar je in een aantrekkelijke omgeving op een comfortabele manier kan verblijven, mensen kan ontmoeten of naar een evenement gaat. Er moet ruimte zijn voor water en groen, natuur, sport en spel, klimaatadaptieve maatregelen, energietransitie en mobiliteit. Een nieuwe circulaire economie en gezonde en meer natuurinclusieve stad en dorpen hebben invloed op het gebruik, de inrichting en het beheer van onze leefomgeving. Purmerend groeit. Meer inwoners en woningen betekent dat er meer druk op de openbare ruimte ontstaat: zowel onder- als bovengronds wordt het steeds voller. Dit vraagt om een efficiënte inrichting van de openbare ruimte met een bijpassend beheerniveau.

Doelen en activiteiten

De openbare ruimte wordt gebruikt door alle inwoners en bezoekers van Purmerend. De openbare ruimte, die schoon, heel, veilig, en zoveel als mogelijk groen is, richten we zo in dat we voorbereid zijn op klimaatverandering. We werken door middel van integraal beheer toe naar minimaal kwaliteitsniveau B binnen alle vakdisciplines. We streven naar een toekomstbestendige en fijne leefomgeving van en voor iedereen. Daarbij werken we samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het beheren van de openbare ruimte betekent het in stand houden van de bestaande situatie, maar vanwege de veranderende behoeftes zijn de beheerders ook steeds meer betrokken bij ontwikkeling, (her)inrichting en realisatie van de openbare ruimte. Dat doen we in de geest van de Omgevingswet, waarbij naast ontwikkeling ook doelmatig beheer en gebruik van onder meer de openbare ruimte aan de orde is. Door de onderhoudsplanning van de verschillende vakdisciplines op elkaar af te stemmen, zorgen we ervoor dat we zowel onder- als bovengronds zoveel mogelijk efficiënt werken.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Integraal beheer en onderhoud

We willen een functionele, veilige, toekomstbestendige en aantrekkelijke leefomgeving en richten deze evenwichtig, klimaatadaptief en duurzaam in en beheren deze ook zo. We geven uitvoering aan het integraal beheerplan waarin beschreven is hoe we naar minimaal kwaliteitsniveau B gaan in de komende jaren.

- In alle vakdisciplines kijken we naar mogelijkheden om te verduurzamen en innoveren, qua materiaal en werkwijze en passen deze toe in de uitvoering van onze projecten.
- Er zijn diverse grote onderhoudsprojecten integraal uitgevoerd waaronder de reconstructie van de Verzetslaan-Zuid, met samenwerking tussen de disciplines wegen, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. Ook is de Zuiderweg heringericht.
- In Wheermolen-Oost is de integrale herinrichting van de Henri Dunantstraat en de Dr. Albert Schweitzerlaan gedaan waarin de riolering is vernieuwd en de straten zijn heringericht.

- Er is groot onderhoud aan de verharding uitgevoerd van de Aziëlaan, Eufraatlaan, Westerweg, Middenweg, Karekietpark en Weeshuissteeg.
- De rioolvervanging in Overwhere-Zuid is in uitvoering en de integrale rioolvervanging in Overwhere-Noord is in voorbereiding
- Er is onderhoud uitgevoerd aan 15 bruggen en 25 fiets-voetgangersbruggen zijn vervangen. Tevens is 3.700 meter beschoeiing vervangen.
- Het gemaal Mercuriusweg is geheel gerenoveerd, een aantal gemalen zijn energiezuiniger gemaakt. In de Beemster zijn 60 minigemalen geheel gerenoveerd.
- In Purmerend zijn 520 lichtmasten voorzien van LED verlichting
- Er zijn ongeveer 3.500 meldingen over openbare verlichting en 1.500 meldingen over verkeersborden afgehandeld. Op het gebied van onderhoud Wegen zijn circa 2050 meldingen afgehandeld, op Riolering & gemalen circa 1200 meldingen, Bomen circa 2050, Groen circa 1150 meldingen en Graffiti 200 meldingen.
- Het Parkeer Route Informatie Systeem (PRIS) uitgebreid met de parkeergarage Stadhuisplein.

Groen

We zetten het ingezette cyclisch onderhoud in het groen voort en verbeteren de biodiversiteit, natuurinclusiviteit en groei- en leefomstandigheden voor de bomen. We geven daarvoor uitvoering aan het Groenplan en het Bomenplan.

- We kijken kritisch naar waar we wel of niet intensief maaien. Hiermee houden we vast aan het stimuleren van de biodiversiteit, maar kijken we tegelijk ook waar we de beeldkwaliteit in de openbare ruimte kunnen verbeteren. We maaien de zichthoeken bij kruisingen, rotondes, oversteekplaatsen met ruw gras vaker.
- In lijn met het Parkenplan worden acht parken tot 2040 opgewaardeerd. In 2023 is gestart met de realisatie van het Kooimanpark en de voorbereidingen voor Park de Noord.
- Ruim 21.500 planten ingeboet op plaatsen waar kale plekken in de bestaande plantvakken waren ontstaan.
- Tijdens de Tulpenparade in het voorjaar sierden ruim 20.000 tulpen de straten, pleinen en winkelcentra.

Buiten de tulpenroute is er circa 1.400 meter aan bollen in gazons gezet.

- Ongeveer 10.350 boomveiligheidscontroles zijn uitgevoerd.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is essentieel om te waarborgen dat Purmerend in fysiek, sociaal en economisch opzicht aantrekkelijk blijft voor inwoners, bedrijven en bezoekers. De nieuwe openbare ruimte wordt klimaatadaptief ingericht om schade en overlast als gevolg van extreme buien, hitte, droogte/ bodemdaling en overstromingen zoveel mogelijk te beperken.

- De basisveiligheidsniveaus klimaatbestendige nieuwbouw die van toepassing zijn op de openbare ruimte zijn verankerd in het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR).
- In Wheermolen-Oost is een deel van de wijk opnieuw ingericht. Om de omgeving aan te passen aan het veranderende klimaat, is waterberging onder de weg mogelijk gemaakt door middel van een waterbergende wegfundering.
- De meeste klimaatadaptieve maatregelen zijn relatief nieuw, zoals de waterbergende weg in Wheermolen-Oost. De komende jaren wordt gemonitord op functionaliteit en onderhoud.

- Vanwege het extreem natte najaar moest het planten van bomen worden uitgesteld tot later in het plantseizoen (2024).

Belangrijk om te weten

Klimaatadaptatie

In 2023 hadden we te maken met weersinvloeden die een impact hebben gehad op het beheer van de openbare ruimte. Purmerend noteerde een landelijk record voor de hoogste lokale jaarsom neerslag ooit gemeten, met circa 1435 mm aan regen. Dit zorgde onder andere voor een overstroming van de parkeergarage van het Triton. Daarnaast hebben stormen zoals Ciarán en Poly, in combinatie met een natte en slappe bodem, veel schade veroorzaakt aan verschillende elementen in de openbare ruimte, zoals bomen, hekwerken, bestrating, lantaarnpalen, verkeersborden, gazons en speeltoestellen. Eén en ander heeft tot een flinke stijging in het aantal bewonersmeldingen geleid, binnen de gemeente bekend als Melding Openbare Ruimte (MOR). Voor de discipline Riolerings & Gemalen was er een stijging van 85,6% ten opzichte van 2022 en voor de discipline Bomen een stijging van 106,3% ten opzichte van 2022. Er is breed ingezet op het snel weer veilig maken van de stad.

Risico bedrijfsvoering

De komende jaren zal het risico in de bedrijfsvoering voornamelijk liggen in de stijgende materiaalkosten, maar ook de energie-, brandstof- en loonkosten. Tevens is er gebrek aan voldoende interne en externe capaciteit. Dit kan effect hebben op de snelheid en kwaliteit van het beheer en onderhoud in de gemeente.

GRP

Het gemeentelijk beleid geeft invulling aan de zorg voor afvalwater, hemelwater en grondwater en is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het gezamenlijke regionaal (ZaanstreekWaterland) GRP is in afrondende fase. Het GRP heeft een regionaal deel en een gemeente specifiek deel. Daarnaast is het geactualiseerde Grondwaterbeleidsplan ook in de afrondende fase en wordt samen met het GRP in 2024 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

De gemeente Purmerend, het Waterschap (HHNK), PWN en de gemeenten in de regio ZaanstreekWaterland werken intensief samen bij het invullen van watertaken. We hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging en personele kwetsbaarheid beperkt en de kwaliteit van het beheer verhoogd. Deze samenwerking in de waterketen is eind 2020 verlengd met 10 jaar om samen verder te verbeteren en effectief in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Om dit te borgen wordt het volgende Gemeentelijk Rioleringsplan (of Programma water en riolering genoemd onder de Omgevingswet) weer in de samenwerking opgesteld.

De riolering wordt planmatig geïnspecteerd. De frequentie is afhankelijk van de leeftijd, de functie en de resultaten van eerdere inspecties. Tegelijk met de inspectie wordt het riool gereinigd. De inspectie wordt beoordeeld en indien nodig wordt er herstel uitgevoerd. Straatkolken worden jaarlijks gereinigd en geïnspecteerd. Ook hiervan worden geconstateerde gebreken hersteld.

Duurzaamheid

We maken een duidelijke koppeling van duurzaamheid in relatie tot de openbare ruimte. Een groot aantal duurzaamheidsmaatregelen is zichtbaar of aanwezig in de openbare ruimte: maatregelen

rondom de energietransitie (stadsverwarming, zonnepanelen, windenergie, geo- en aquathermie), klimaatadaptatie en duurzame mobiliteit (laadpalen en deelauto's). Daarnaast is er ook aandacht voor het gebruik van duurzame materialen, hergebruik van materialen en een duurzame manier van werken bij de verschillende vakdisciplines. De duurzaamheidsagenda wordt vernieuwd en verbreed, hierin zullen maatregelen in de openbare ruimte duidelijk terugkomen en integraal op elkaar worden afgestemd.

Wegenoverdracht Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier (HHNK)

Het HHNK is voornemens alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeentes en zich te richten op de eigen watertaak. Er wordt samen met de regiogemeentes (Waterland, Wormerland, Edam-Volendam, Landsmeer) gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de businesscase voor overdracht van de wegen. Pas als er overeenstemming is over de uitgangspunten wordt een businesscase uitgewerkt. Op basis hiervan wordt bekeken in hoeverre de overdracht van de wegen wenselijk is of niet. En zo ja, onder welke voorwaarden dit plaats moet vinden.

Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)

Als gemeente zijn we duidelijk over hoe we de openbare ruimte inrichten om deze goed te kunnen beheren. We zorgen voor een actueel HIOR waarin de laatste wet- en regelgeving is verwerkt ten behoeve van externe partijen die zich bezighouden met ontwikkeling of (her)inrichting van de openbare ruimte. Dit document wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd.

Parkenplan

In de parken komen meerdere zaken samen zoals spelen, recreëren, evenementen, klimaatadaptatie en ecologie. Het beheer van de parken verdient de komende jaren extra aandacht.

Wat heeft het gekost

PGRo6	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-29.688	-30.197	-37.886	-33.803	4.083
Baten	10.521	11.019	12.954	12.879	-75
Saldo	-19.167	-19.178	-24.932	-20.924	4.008

Het programma Beheer openbare ruimte heeft per saldo een voordelige afwijking van € 4.008.000. Dit komt door € 4.083.000 lagere lasten en € 75.000 lagere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Beheer openbare ruimte

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere doorberekening veegdienst		
De doorberekening van de kosten straatreiniging zijn € 174.000 hoger dan begroot, waarvan 1/3 deel ten gunste komt van afvalbeheer en 1/3 deel ten gunste van rioolbeheer.	-174	

BVo61 Beheer openbare ruimte	Lasten	Baten
Hogere lasten calamiteiten groen		
Als gevolg van de zomerstorm Poly komen we op het calamiteiten budget € 127.000 tekort. De werkzaamheden zijn hoger uitgevallen dan in eerste instantie werd ingeschat en gemeld in de Najaarsnota 2023.	-127	
Hogere lasten electra openbare verlichting		
Er is sprake van hogere lasten electra van € 190.000 voor de openbare verlichting als gevolg van de hogere tarieven van HVC Kringloopenergie (structureel effect).	-190	
Hogere lasten regulier onderhoud groen		
De hogere lasten van het reguliere onderhoud groen van € 122.000 zijn als volgt te verklaren. Vanwege klimatologische omstandigheden en de levensvatbaarheid van planten wordt er naar alternatieven gezocht om de wijken toch groen te houden door bijvoorbeeld het plaatsen van bloem- en plantenbakken. Daarnaast wordt er groen onderhouden, dat vanuit politiek oogpunt gesteld is, waarvoor nog geen budget beschikbaar is zoals bijvoorbeeld de tulpenroute. De areaaluitbreidingen in de Beemster (Nieuwe Tuinderij Oost en de Keyser) zijn nog niet begroot in 2023, echter zijn hier al wel werkzaamheden voor verricht.	-122	
Lagere baten rioolaansluitingen nieuwbouw		
Er is sprake van € 125.000 lagere baten voor de rioolaansluitingen nieuwbouw als gevolg van vertraging in nieuwbouw projecten.		-125
Lagere beheerskosten riolering		
De lagere beheerskosten riolering van € 451.000 betreffen hogere inspectiekosten voor de gemengde rioolstelsels van € 159.000, uitgestelde onderhoudswerkzaamheden aan riolering en gemalen voor € 444.000 en lagere kosten baggeren voor € 166.000.	451	
Lagere doorbelaste loonkosten riolering		
Er is sprake van lagere doorbelaste loonkosten van € 161.000 met name door niet ingevulde vacatures. Het is moeilijk om aan gekwalificeerd personeel te komen om de vacatures in te vullen.	161	
Lagere lasten projecten beheer en onderhoud		
Lagere lasten van € 4.721.000 op projectmatige werkzaamheden aan het beheer van de openbare ruimte (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte/ IBOR). Dit zijn projecten met een bijdrage uit het lopende beheerbudget waarvan de aanvang of de afronding in 2023 niet kon worden gerealiseerd. Uitvoering vindt plaats in 2024 of later. Het betreft projecten wegen (€ 2.460.000), kunst- en waterwerken (€ 1.594.000), groen en bomen (€ 340.000) en overige disciplines (€ 327.000). Voorgesteld wordt dit budget van € 4.721.000 toe te voegen aan de reserve instandhouding openbare ruimte.	4.721	
Lagere onttrekking voorziening rioolheffing		
De onttrekking aan de voorziening rioolheffing is inclusief de nacalculatie op btw en overhead € 482.000 lager dan begroot. Eerder was de raming van de onttrekking aan de voorziening rioolheffing bijgesteld tot € 648.000. Per saldo wordt er € 166.000 onttrokken aan de voorziening rioolheffing.	-482	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000.	-155	50
Totaal	4.083	-75

Reserves

Bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte

Ter egalisatie van de uitgaven voor de uitvoering van het integrale beheerplan openbare ruimte (IBOR) is de bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte in 2022 ingesteld. Per jaareinde 2022 was € 2.358.753 beschikbaar in de reserve instandhouding openbare ruimte. Hiervan is in 2023 € 1.876.689 onttrokken voor uitvoering van projecten. Bij de Najaarsrapportage is € 3.300.759 geraamd als dotatie aan de reserve instandhouding openbare ruimte. Per jaareinde zijn de lagere lasten van € 4.720.984 van de projecten, waarvan de start of afronding in 2023 niet kon worden gerealiseerd, toegevoegd aan de reserve instandhouding openbare ruimte. Het saldo van de reserve instandhouding openbare ruimte bedraagt ultimo 2023 € 8.503.807.

Voorzieningen

Voorziening gemeentelijke watertaken

Per jaareinde 2022 was € 2.559.391 beschikbaar in de voorziening gemeentelijke watertaken. Dit betreft met name een saldering van doorgeschoven werk uit voorgaande jaren. Als gevolg van het resultaat op het product riolering is in 2023 per saldo € 166.438 onttrokken aan de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening gemeentelijke watertaken bedraagt per einde 2023 € 2.392.953.

Voorziening onderhoud begraafrechten

Per jaareinde 2022 was € 1.328.000 beschikbaar in de voorziening onderhoud begraafrechten ter egalisering van meerjarig afgekochte begraafrechten en afkoopsommen onderhoud. In 2023 is er wegens afkoopsommen € 213.000 toegevoegd aan de voorziening en is er € 234.000 onttrokken aan de voorziening. De stand van de voorziening is per einde 2023 € 1.307.000.

Investeringen

Krediet 7100221002- renovatie Aula begraafplaats van € 350.000 is zonder uitgaven afgesloten per jaareinde. De gemeente heeft het voornemen om de Aula niet te renoveren maar te verkopen.

Programma 7

Ruimtelijke ordening

Visie

In de stad Purmerend en werelderfgoed Beemster is een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving uitgangspunt voor iedereen, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daarbij jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen aan en worden Beemster kernwaarden bewaakt en beschermd. Gemeentelijke inspanning en mate van (rechts)zekerheid, die we de inwoners en bedrijven (kunnen) bieden, wordt per situatie bepaald en eigen kracht van de gemeenschap proberen we nadrukkelijk ook aan te boren. Het toekomstgerichte programma Purmerend 2040 is ook in de komende jaren essentieel onderdeel van de inzet. We bouwen voort aan onze positie in en bijdrage aan de regio. Samen met onze partners werken we, onder andere vanuit de verstedelijkingsstrategie, verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

Doelen en activiteiten

We bouwen verder aan een complete en compacte stad en vitale dorpen vanuit doelstellingen en ambities die toekomstgericht zijn en/of worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040. We doen dat in de geest van de (nieuwe) Omgevingswet. We benaderen onze inwoners en ondernemers met een welwillende en constructieve houding. We hebben te maken met veel opgaven onder andere op het gebied van wonen, werken, klimaat, mobiliteit en energie. We brengen deze met elkaar in verbinding, zoeken daarin de juiste balans en vertalen deze in gebieds- en locatieontwikkelingen.

Daarin maken we onderscheid tussen drie grote clusters: het sleutelgebied – bestaande stad (w.o. de binnenstad) de Oostflank en de Westflank. In deze clusters vinden verschillende (gebieds)ontwikkelingen plaats waar nieuwe woningen, werkplekken, wegen en voorzieningen worden gerealiseerd die bijdragen aan de ambities en doelen die zijn gesteld in o.a. de woonvisie, het mobiliteitsplan en de kantorenvisie. De drie clusters zijn complementair aan elkaar, kennen elk hun eigen invulling, dynamiek en fasering. Zo ligt de focus in de Westflank op de uitvoering van de dorpsontwikkelingsvisies en wordt in het sleutelgebied uitvoering gegeven aan stedelijke ontwikkelingen. Tezamen dragen ze bij aan een complete gemeente.

Als gemeente staan we voor het algemeen belang. De ontwikkelingen en werkzaamheden hebben invloed op onze wijken, buurten en dorpen Participatie vinden we daarom belangrijk. De daartoe te maken afwegingen worden tijdig aan de gemeenschap voorgelegd en zijn transparant, uitlegbaar en navolgbaar voor elke burger. Tegelijkertijd is daarbij geen sprake van: 'u vraagt, wij draaien'.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

We bouwen verder aan een complete en compacte stad en vitale dorpen vanuit doelstellingen en ambities die toekomstgericht zijn en/of worden bepaald vanuit de paraplu van Purmerend 2040.

- 2023 stond vooral in het teken van het in uitvoering brengen van reeds gemaakte plannen. Het Waterlandkwartier is daar het meest sprekende voorbeeld van. Naast toegekende (rijks)middelen en het vaststellen van diverse, aanvullende instrumenten voor ontwikkeling is - na sloop van de bestaande opstallen uit de tachtiger jaren - langs de Waterlandlaan het eerste, grote transformatiegebied zichtbaar.
- Naast voorbereiding van de woon(zorg)visie wordt onderzocht aan welke commerciële en maatschappelijke voorzieningen Purmerend, met het oog op de groei en demografische ontwikkelingen, behoefte heeft. De besluitvorming over deze visies vinden in 2024 plaats.. De uitkomsten kunnen meegenomen worden in de gebiedsontwikkelingen, omgevingsvisie en investeringsagenda.
- In 2023 is voor de eerste keer een investeringsagenda bij de voorjaarsnota toegevoegd. De investeringsagenda geeft een indicatie van de te verwachten investeren voor de toekomst. De investeringsagenda helpt in het maken van een integrale afweging met betrekking tot de door de gemeente gewenste investeringen. De investeringsagenda wordt jaarlijks geactualiseerd en aan de voorjaarsnota toegevoegd.

In 2023 is al het gemeentelijke beleid van invloed op de fysieke leefomgeving verzameld en aangemerkt als Omgevingsvisie Purmerend 1.0. Deze vormen de basis voor de daadwerkelijke omgevingsvisie 2.0.

- We zijn gestart met het opstellen van de omgevingsvisie. In 2023 hebben we de aanbestedingsprocedure gedaan en is een bureau geselecteerd die ons hierin gaat ondersteunen.
- We hebben -over de inwerkingtreding van de Omgevingswet- diverse werkbijeenkomsten georganiseerd

We bouwen voort aan onze positie in en bijdrage aan de regio. Samen met onze partners werken we verder aan de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA en de rest van de regio.

- In 2023 is vervolg gegeven aan het uitwerken van het Verstedelijkingsconcept (Rijk/Regio en inmiddels NOVEX) Zaanstreek-Waterland, waarbij vooral aandacht is uitgegaan naar inventarisatie van de essentiële ingrepen in het zgn. groen-blauwe netwerk. Voor Purmerend en haar inwoners is van belang, dat niet alleen binnen stedelijk gebied maar ook daarbuiten en over de gemeentegrenzen heen zaken zoals ecologische zones en waterbeheer toekomstbestendig zijn.
- Ook Purmerend heeft te maken met het stroomvraagstuk. Met de stroomleveranciers Liander en TenneT wordt continu gemonitord en wordt in nauw overleg met andere gemeenten en de provincie gekeken naar oplossingen. Zo is de realisatie van een onderstation in voorbereiding en wordt nagedacht over een 380kV-transportleiding.

Purmerend heeft zich in 2023 aangesloten bij de New Towns Alliantie. Deze alliantie bestaat uit een aantal groeikernen verspreid over Nederland. Het doel van deze alliantie is kennisuitwisseling en meer (financiële) aandacht bij het Rijk voor de groeikernen. In 2023 is een gezamenlijk onderzoek naar de socio-economische en sociaalmaatschappelijke 'gezondheid' van de betreffende steden gedaan. Voor Purmerend is dit een kans zich te versterken op sociaalmaatschappelijk en economisch gebied.

We maken onderscheid tussen drie grote clusters: het sleutelgebied – bestaande stad (w.o. de binnenstad) de Oostflank en de Westflank. In deze clusters vinden verschillende

(gebieds)ontwikkelingen plaats waar nieuwe woningen, werkplekken, wegen en voorzieningen worden gerealiseerd die bijdragen aan de ambities en doelen die zijn gesteld in o.a. de woonvisie, het mobiliteitsplan en de kantorenvisie. De drie clusters zijn complementair aan elkaar, kennen elk hun eigen invulling, dynamiek en fasering. Tezamen dragen ze bij aan een complete gemeente.

Cluster sleutelgebied -bestaande stad; Uitvoering in stedelijke ontwikkelingen

Waar Purmerend streeft naar één groot centrumgebied met binnenstad, Wagenweg en Waterlandkwartier volgen de vele veranderingen in de bebouwde omgeving langs de oostwestroute ('de stedelijke rug') elkaar nu in snel tempo op.

- De appartementen op de Post NL locatie en Wagenweg 9 zijn bijna gereed en worden in 2024 opgeleverd.
- De parkeergarage Stadhuisplein is in december 2023 opgeleverd.
- In het najaar is gestart met de realisatie van 291 appartementen aan de Waterlandlaan en 54 in de Vijfhoek in de binnenstad.
- Aan de Gorslaan is gestart de bouw van 57 sociale huurwoningen
- Aan de Waterlandlandlaan is gestart met de realisatie van 42 tijdelijke woningen op het terrein van het voormalige politiebureau.
- In 2023 is het bestemmingsplan voor de realisatie van 489 appartementen aan de Burgemeester Kooimanweg vastgesteld. Inmiddels loopt hiervoor een procedure bij de Raad van State, waardoor dit project vertraging op loopt.
- Voor de ontwikkeling van de overige percelen in het Wagenweggebied zijn diverse gesprekken gevoerd met de eigenaren. Dit heeft nog niet geleid tot ontwikkelovereenkomsten.
- Voor wat betreft de binnenstad zijn in 2023 de vastgestelde visie en het uitvoeringsprogramma voortvarend opgepakt. De focus lag in 2023 vooral op het positioneren van de binnenstad. Zo is het verhaal voor de binnenstad "Stadje tussen de polders" vastgesteld. We hebben een bidbook opgesteld waarin de binnenstad zich presenteert aan potentiële (nieuwe) ondernemers. Daarnaast is het voormalige ABN-AMRO kantoor aangekocht en omgevormd naar een broedplaats. Tot slot zijn de plannen voor het vergroenen van een aantal winkelstraten uitgewerkt,

Naast het centrumgebied concentreren zich veel ontwikkelingen in de omgeving van Wheermolen en De Koog. De wijkvernieuwing van Wheermolen-Oost is in volle gang. De wijk moet nog meer gezond, gemengd en gezellig worden. De vernieuwing van de wijk gebeurt in nauw overleg met de wijk- en buurtbewoners. Voor de Koog wordt gewerkt aan een transformatie van een bedrijventerrein naar een werk- woongebied met (e) sportcampus.

In 2023 is de herinrichting en rioolvervanging van de Henri Dunantstraat en de Dr. Albert Schweitzerlaan gerealiseerd en zijn voorbereidingen gedaan voor de herinrichting van andere straten.

- De plannen voor de herontwikkeling van omgeving van de Boeierstraat en de lage flats aan Lage Gouwzeestraat en Henri Dunanstraat worden uitgewerkt en voorbereid.
- Voor bedrijventerrein De Koog is begin 2023 een gebiedsvisie vastgesteld, die wordt uitgewerkt in een ontwikkelstrategie. September 2024 is deze gereed en zal het ter vaststelling worden aangeboden.
- In het kader van WVG zijn een aantal percelen op de Koog aangekocht.

Naast bovengenoemde grote gebiedsontwikkelingen lopen nog een aantal kleinere gebieds- en locatieontwikkelingen waaronder het Karekietpark/Leeuwerikplein, Kwadijkerpark, Kop West en de binnenwijkse ontwikkellocaties (BOL). Omtrent de stand van zaken wordt jaarlijks gerapporteerd in het Meerjarenprogramma Grondexploitatie.

Cluster Westflank - werelderfgoed Beemster; Uitvoering dorpsontwikkelingsvisies en Kom A7

- Voor de Westflank en werelderfgoed Beemster is in 2023 - naast de werkzaamheden ter voorbereiding op stolpenbeleid - o.a. invulling gegeven aan de raadsnotie 'Visie Nekkerzoom' met een procesvoorstel en spelregelkaart. Het overleg daarover en besluitvorming loopt door tot in 2024. Ook het bestemmingsplan Buitengebied Beemster 2012 - reparatie partiële herziening 2021 is aangepast op basis van uitspraak Raad van State.
- In 2023 hebben we verder gewerkt aan de ontwikkeling van een Integraal Kindcentrum (IKC) in nieuwbouwplan De Keyser in Middenbeemster, de ontwikkeling van een seniorenhof in Middenbeemster; gezondheidscentrum Tobias de Coeneplein in Middenbeemster en Jonk-locatie in Zuidoostbeemster.
- In 2023 zijn diverse verkeersonderzoeken gedaan ten behoeve van de uitwerking van de Beemster dorpsontwikkelingsvisies
- De Raad van State heeft uitspraak gedaan over het bestemmingsplan hotel Kom A7. De provinciale, reactieve aanwijzing is in stand gebleven, zodat het bestemmingsplan definitief niet in werking treedt. Gelet op de anterieure overeenkomst wordt sinds de tweede helft van 2023 overleg gevoerd met initiatiefnemer en de provincie over een eventuele aanpassing van de plannen.
- De gemeente Wormerland is gestart met het opstellen van een gebiedsvisie voor Neck-Oost We voeren hierover nauw overleg met de gemeente Wormerland

Cluster Oostflank - droogmakerij De Purmer; Ontwikkeling van de randen en landschap

- De samenhangende visie voor de gehele Purmer, samen met de gemeenten Edam-Volendam en Waterland, is afgerond. De visie schetst een toekomstperspectief waar wonen, natuur, landschap en landbouw samenkomen. De visie is in de zomer van 2023 voor inspraak vrijgegeven. Aan de hand van zienswijzen wordt de visie waar nodig aangepast.
- De afgelopen jaren is hard gewerkt aan een visie voor de Oostflank. Mede op basis van de uitkomsten van het participatieproces heeft het college de gemeentelijke uitgangspunten omtrent het Purmerbos voor de visie bijgesteld. Zo is behoud van het Purmerbos met een zorgvuldige inpassing van de doorgetrokken IJsselmeerlaan en goede aansluiting op omringende ontwikkelingen het uitgangspunt. Daardoor is de aanvankelijke samenwerking met Staatsbosbeheer herijkt. De visie voor de Oostflank is in het eerste kwartaal van 2024 afgerond.

Voor het gebied Vurige Staart is verder gewerkt aan de ontwikkeling en de ontsluiting van een woongebied in een groen- blauwe setting op het deel tussen de N235 en de Purmerringvaart. We verwachten in 2024 hierover een anterieure overeenkomst te kunnen tekenen.

- In 2023 is ook aanzienlijke inspanning geleverd voor een grootschalige opvanglocatie voor ontheemden. Die ontwikkeling bleek (financieel) onhaalbaar.

Bestuurlijke producten 2023

De volgende, planologische maatregelen zijn in 2023 op de agenda gezet voor bespreking en besluitvorming door de gemeenteraad, ofwel ze zijn nog in bewerking of aanhangig in het kader van een juridische procedure.

Soort planologische maatregel	Onderwerp	Stand van zaken / situatie per ultimo 2023
structuurvisie Beemstermaat	spelregelkaart Nekkerzoom (beleidsregels)	procesvoorstel / verwerking inspraakreacties
omgevingsvisie	Omgevingsvisie Purmerend 1.0 (inclusief startdocument)	raadsbesluit: 30-11-2023 / aanbesteding externe expertise
bestemmingsplan	Buitengebied Beemster 2012 - reparatie partiële herziening 2021	raadsbesluit: 29-06-2023 / procedure bij Raad van State
bestemmingsplan (project) <i>reactieve aanwijzing provincie N.H.</i>	hotel Kom A7	einduitspraak Raad van State: 05-04-2023 (<i>bestemmingsplan definitief niet in werking</i>) / vervolgoverleg in relatie tot Anterieure Overeenkomst
bestemmingsplan (project)	Vredenburghweg	raadsbesluit: 22-12-2022 / procedure bij Raad van State
bestemmingsplan (project)	Tankstation en autoherstelgarage Verzetslaan - 2022	raadsbesluit: 26-01-2023 / onherroepelijk: ja
bestemmingsplan (project)	Burgemeester D. Kooimanweg 4 t/m 14 - 2022	raadsbesluit: 23-02-2023 / procedure bij Raad van State
bestemmingsplan (project)	Rotterdamhaven 2021	raadsbesluit: 29-03-2023 / onherroepelijk: ja
bestemmingsplan (project)	Torenmoln 9, 2022	raadsbesluit: 29-03-2023 / onherroepelijk: ja
bestemmingsplan (project)	Wormerweg 27, Westbeemster	raadsbesluit: 29-06-2023 / procedure bij Raad van State
bestemmingsplan (project)	Tarwestraat 2022	raadsbesluit: 29-06-2023 / procedure bij Raad van State
bestemmingsplan (project)	Meeuwstraat 2 - 2023	raadsbesluit: 30-11-2023 / procedure bij Raad van State
beeldkwaliteitsplan	Waterlandkwartier	raadsbesluit: 29-06-2023 / in werking
beeldkwaliteitsplan	Wheermolen- oost	raadsbesluit: 26-01-2023 / in werking
beheersverordening	Kop West	raadsbesluit: 20-04-2023 / in werking
beheersverordening	De Keyser, fase 2	raadsbesluit: 21-12-2023 / in werking
beheersverordening	De Nieuwe Tuinderij - oost	raadsbesluit: 21-12-2023 / in werking
voorbereidingsbesluit (herhaling)	kernwinkelgebied binnenstad	raadsbesluit: 20-04-2023 / in werking
voorbereidingsbesluit	Dwarsgouw	raadsbesluit: 25-05-2023 / in werking
verklaring van geen bedenkingen	Terrazza, Waterlandlaan 1 -57	raadsbesluit: 29-07-2023 / onherroepelijke vergunning: ja
verklaring van geen bedenkingen (ontwerp)	Hobrederweg 40A	raadsbesluit: 27-10-2022 / zienswijzeprocedure
verklaring van geen bedenkingen (ontwerp)	Jisperweg 134	raadsbesluit: 21-12-2023 / zienswijzeprocedure
verklaring van geen bedenkingen (ontwerp)	Zuidijk 11	raadsbesluit: 21-12-2023 / zienswijzeprocedure

Grondbeleid

De evaluatie van de nota's grondbeleid van de voormalige gemeenten Beemster (2017) en Purmerend (2019) is in het voorjaar van 2023 afgerond. Het actualiseringsproces loopt door tot in 2024 en daarbij vormt de Purmerendse nota het uitgangspunt.

Conform de Nota grondbeleid (2019) bieden we jaarlijks het Meerjarenprogramma.

Grondexploitaties (MPG) aan ter vaststelling door de gemeenteraad. De effecten van het MPG zijn verwerkt in deze jaarrekening. Het MPG wordt vastgesteld voorafgaand aan besluitvorming over de jaarrekening. In het MPG wordt verslag gedaan met betrekking tot door de gemeente in exploitatie genomen gronden. Naast een financieel verslag is in dat verband ook sprake van (inhoudelijke) toelichting op samenwerkingsverbanden, strategische grondposities en projecten, waarbij faciliterend grondbeleid aan de orde is.

Het gevestigde, gemeentelijke voorkeursrecht voor percelen op bedrijventerrein De Koog is in 2023 heroverwogen en bijgesteld, terwijl ook enkele percelen zijn aangekocht.

Vastgoed Kwaliteit

Als gemeente dragen we zorg voor een toekomstbestendig en kwalitatief bestand van het gemeentelijk vastgoed. We staan voor een minimale kwaliteitseis "goede conditie" volgens de NEN norm 2767. Hiertoe wordt ieder jaar 25% van het vastgoed onderworpen aan een herinspectie waarvan de resultaten worden opgenomen in het MJOP (meerjarige onderhoudsplannen) en op basis waarvan ook in 2023 uitvoering is gegeven.

Duurzaamheid

Begin 2023 is de nota duurzaam vastgoedbeheer vastgesteld en is gestart met de uitvoering van het plan van aanpak voor verdere verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Voor diverse panden zijn maatregelen in kaart gebracht en is gestart om de maatregelen in het (duurzaam) meerjarig onderhoudsplan (DMJOP) op te nemen.

Gemeentelijk vastgoed

Het gemeentelijk vastgoed zetten we op een zo effectief en efficiënt mogelijke manier in voor onze inwoners en vooral voor maatschappelijke doelen.

Tijdelijke woningen in Purmerend zijn hard nodig. In 2023 is na enige vertraging gestart met de realisatie van tijdelijke woningen aan de Waterlandlaan (voormalige locatie politiebureau). De woningen worden naar verwachting in april 2024 opgeleverd.

De vastgoedportefeuille is in 2023 uitgebreid met nieuwe locaties. In 2023 is aanvullend krediet verstrekt voor de vervanging van de gevel Multi Functioneel Centrum (MFC) te Zuidoostbeemster en gestart met de uitvoering. De nieuwe gevel wordt in het eerste kwartaal van 2024 opgeleverd.

Sloop en verkoop gemeentelijk vastgoed

Het gemeentelijk vastgoed waarmee geen strategische- of beleidsdoelen zijn gediend, worden (op termijn) zoveel mogelijk afgestoten of verkocht wanneer de juiste gelegenheid zich voordoet of door deze actief op de markt te brengen.

Er zijn verschillende locaties uit de gemeentelijke vastgoedportefeuille benoemd als BOL locatie (binnenwijkse ontwikkellocatie) en in de GREX opgenomen. Voor de BOL locaties Koggenland (90&92), Luitje Broekemastraat en Allesta Jacobslaan is de gecoördineerde procedure opgestart. De Torenmolen heeft in 2023 gediend als opvanglocatie voor Oekraïners, en de gesprekken met Wooncompagnie over deze locatie zijn hervat. Het bestemmingsplan van de Tarwestraat ligt op dit moment bij de Raad van State. Bij de Rie gaffelstraat heeft de woningbouwcorporatie aangegeven de businesscase niet financieel rond te krijgen. Er wordt onderzocht hoe we deze locatie kunnen verkopen en tegelijkertijd de maatschappelijke functie kunnen behouden. De volgende locaties zijn in 2023 als onderdeel van het bouwrijp maken gesloopt: Koggenland, Luitje Broekemastraat, Overweerspolderdijk. Voor Torenmolen en Allesta Jacobslaan is de sloop voorbereid

Onderwijshuisvesting

In 2023 is het proces om te komen tot een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) ingezet. Verschillende projecten uit het IHP 2021 zijn gerealiseerd waaronder: Uitbreiding KC Wheermolen, KC de Vlieger en buiteneducatie Lourdesschool.

Diverse groene schoolpleinen zijn gerealiseerd. Geplande groene schoolpleinen voor 2024 zijn De Wilgenhoek/Bloeiende Perelaar, Tangram, De Marimba en Vonk.

De planvorming van nieuwbouw voor basisschool het Plankier, de A. Roozendaalschool en de Klimopschool zijn opgestart. Voor de Waterlandschool is een scenariostudie opgeleverd.

Stichting Spurd

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud van de sportaccommodaties zijn ondergebracht bij Stichting Spurd.

Op bestuurlijk niveau zijn afspraken gemaakt dat voor de prestatieplannen van Spurd de pijlers en speerpunten van de gemeente Purmerend worden aangehouden. Ook is gekeken naar verdere verduurzaming van de (sport-)accommodaties.

In samenspraak met Spurd is de planvorming tot stand gekomen voor de bouw van een tijdelijke sporthal om de capaciteit voor het bewegingsonderwijs te vergroten.

Wat heeft het gekost

PGR07	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-37.320	-32.084	-57.204	-32.250	24.955
Baten	40.555	29.661	45.730	21.319	-24.411
Saldo	3.236	-2.422	-11.474	-10.931	543

Het programma Ruimtelijke ordening heeft per saldo een voordelige afwijking van € 543.000 dit komt door € 24.955.000 lagere lasten en € 24.411.000 lagere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Ruimtelijke ordening

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
Faciliterend grondbeleid		
De baten en lasten met betrekking tot het Faciliterend grondbeleid behoren in evenwicht te zijn met de baten (het is immers kostenverhaal). Er zijn echter meer kosten gemaakt dan er aan (voordeel op de) baten is veelal door uitloop van projecten waardoor ambtelijke kosten hoger uitvallen.	-262	

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
De baten voor het kostenverhaal zijn € 137.000 hoger dan bij de Najaarsnota zijn ingeschat. Daar staan kosten tegenover aan de lastenzijde. De baten zijn niet afdoende voor de dekking van de kosten		137
Gevel kaasmarkt 20		
Bij de voorjaarsnota 2023 is er incidenteel budget van 60K beschikbaar gesteld voor het onderzoek naar de verzakking betreffende de gevel. Van dit budget is 9K gebruikt dus er wordt voorgesteld € 50.000 middels resultaatbestemming over te hevelen naar 2024.	50	
Grondexploitatie		
De verantwoording van de grondexploitatie verloopt via de exploitatie van dit programma. Dit resulteert in lagere € 27.690.889 baten en lagere lasten. Conform regelgeving worden jaarlijks in de programmaverantwoording van baten en lasten zowel de werkelijke lasten van het bouwrijp maken als de werkelijke verkopen getoond. Het saldo daarvan is de mutatie onderhanden werk (OHW).	27.691	-27.691
Initiatieven		
De gemeente faciliteert projecten van initiatiefnemers voor met name woningbouw. Voor deze projecten wordt overeengekomen dat de gemeentelijke kosten worden verhaald volgens een wettelijk model (plankostenscan). Het lukt niet altijd de projecten binnen die kostenafpraak af te ronden. De voorbereiding en ambtelijke begeleiding leidt dan tot hogere lasten die ten laste van de bestemmingsreserve gronden wordt gebracht	-178	
Moties Beemster Stolpenbeleid en Vrijkomende Agrarische Bebouwing		
De motie Stolpenbeleid verzoekt om beleid tot behoud-, maar ook tot richtlijnen voor verduurzaming en ontwikkeling van stolpen te komen. Hiervoor is een samenwerking met de provincie gestart. Afgelopen winter hebben Gedeputeerde Staten de stolpenwaarderingkaart als inspiratiekader vastgesteld. Hierop volgend willen zij samen met gemeenten criteria voor stolpenontwikkeling vaststellen, ter behoud van het gehele stolpenbestand De provinciale opdracht en gemeentelijke opdracht raken elkaar, waardoor de samenwerking is opgezocht. Met een projectteam worden nu de eerste stappen om tot het beleid te komen gemaakt. De motie Vrijkomende Agrarische Bebouwing verzoekt om beleid op te stellen voor locaties met vrijkomende agrarische bebouwing, maar er dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden naar hoe groot dit probleem in Beemster werkelijk is. Daar zijn namelijk geen recente cijfers van. Eerst moet de omvang van de probleemstelling bekend zijn, alvorens je daar oplossingen voor kunt gaan regelen dan wel beleid ervoor gaat opstellen. Het voorstel om het restantbudget 2023 te bestemmen in 2024.	137	
Onderhoud en beheer gebouwen en gronden		
In deze jaarrekening wordt duidelijk dat er op het onderhoud en beheer door capaciteitsgebrek de nodige middelen worden overgehouden. Voor zover dit groot onderhoud is, blijft dit beschikbaar in voorziening. Voor zover dit dagelijks beheer en onderhoud is, valt dit vrij in het rekeningsresultaat.	357	
Purmerend 2040 / voortzetting programma		
Het afgelopen jaar zijn vanuit programma 2040 een aantal visietrajecten uitgevoerd en afgerond. Een aantal visietrajecten vragen echter om meer tijd en schuiven daardoor door naar afronding 2024. Daarnaast is de website nog niet klaar. Deze schuift ook door naar 2024.	125	
Tussentijdse winstneming		
Op basis van de herziende grondexploitatiebegroting (MPG 2024) wordt er een winst verwacht voor Baanste Noord, Kop West, de Verzetslaen en Klein Where. Conform BBV is er een tussentijdse winstneming genomen van € 3.142.723 (Baanste Noord € 1.621.488, Kop West € 1.245.548, Verzetslaen € 120.090 en Klein Where € 155.597). Dit		3.143

BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	Baten
bedrag komt voor € 1.571.361 ten gunste van de bestemmingsreserve gronden en voor € 1.570.962 ten gunste van de algemene reserve.		
Verliesvoorziening		
Op basis van de herziende grondexploitatiebegroting (MPG 2024) wordt er meer verlies verwacht voor Wheermolen-Oost en de Binnenwijkse Ontwikkellocaties (BOL) en is er een dotatie van € 2.841.811 (Wheermolen-Oost € 2.614.920 en de Binnenwijkse Ontwikkellocaties (BOL) € 226.891) gedaan aan de eerder gevormde verliesvoorziening ten lasten van de bestemmingsreserve gronden. Deze verslechtering is het gevolg van de hogere indexering van de kosten bouw- en woonrijp maken.	-2.842	
Visievorming		
In 2023 is hard gewerkt aan de vele ruimtelijke plannen in onze gemeente. Aan sommige projecten is meer tijd besteed dan geraamd zoals het Waterlandkwartier en aan sommige projecten minder dan geraamd. Tot de laatste behoren: Visie De Koog, Purmer Zuid Zuid, Slaperdijk en Zuivelpad. Hieraan ligt soms capaciteitsgebrek ten grondslag, maar planvorming is nu eenmaal van veel factoren afhankelijk.	141	
Waterlandkwartier		
De ambtelijke inzet is in aanloop naar de grondexploitatie hoger uitgevallen dan geraamd. Dit komt met name omdat de grondexploitatie later is geopend dan oorspronkelijk was gepland. De plankosten lopen dan door ten laste van de begroting. Inmiddels is de grondexploitatie geopend en lopen de kosten via de grondexploitatie.	-199	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-65	
Totaal	24.955	-24.411

Reserves

Bestemmingsreserve gronden

In 2023 is € 5.040.889 toegevoegd aan de bestemmingsreserve gronden en in totaal € 10.205.916 onttrokken vanwege:

- Winstneming 2023: € 5.040.889
- Verliesneming 2023: - € 8.351.349
- Afwikkeling diverse anterieure overeenkomsten: - € 565.177
- Dorpsontwikkelvisie: - € 16.202
- Jaagweg 16 / kapitaal- en beheerslasten: - € 48.535
- Nekkerzoom: - € 44.210
- Nieuwstraat 107 / rentelasten: - € 8.000
- Purmerend 2040 / verkeer: - € 100.000
- Purmerend 2040 / placemaking: - € 77.214
- Purmerend 2040 / voortzetting programma: - € 125.341
- Geulenstraat 64-70 / kapitaal- en beheerslasten: - € 40.325
- Landsmeerstraat 3 / kapitaal- en beheerslasten: - € 9.350
- Gebiedsontwikkeling De Koog: - € 568.215
- Ontwikkelvisie Purmer-Zuid / Oostflank: - € 144.163
- Visie recreatie en toerisme: - € 7.835
- Waterlandkwartier: - € 100.000

Bestemmingsreserve Omgevingsplan

Voorgesteld wordt om de bij de jaarrekening 2023 de bestemmingsreserve omgevingsplan in te stellen. Dit zorgt ervoor dat de incidentele budgetten voor de implementatie van de Omgevingswet beschikbaar blijven om de doelen van de wet te bereiken. Bij resultaatbestemming 2023 is het voorstel om een bedrag van € 345.746 te storten in deze reserve. Deze middelen waren beschikbaar gesteld in de decembercirculaire 2023 voor de invoeringskosten van de omgevingswet voor 2023. Voor de jaren 2024 en 2025 staat er nog een reservering op een aanvullende post binnen het Rijk. Deze middelen voor 2024 en 2025 worden in de Voorjaarsnota 2024 voorgesteld om te storten in de reserve. Hierdoor zal de totaal toevoeging uitkomen op circa € 1 miljoen. Het wordt verwacht dat de bestedingen voor externe advies- en onderzoekskosten om tot een definitief omgevingsplan te komen, ook op dit bedrag uitkomen

Vorzieningen

Voorziening groot onderhoud gebouwen

In 2023 heeft er een dotatie van € 7.326.136 en een onttrekking van € 1.647.755 plaats gevonden. Ultimo 2023 bedraagt deze voorziening € 5.678.381.

Voorziening bijdrage nota Prof

In 2023 heeft er een dotatie en onttrekking plaats gevonden van € 708.231. Ultimo 2023 bedraagt deze voorziening € 0.

Voorziening kostenverhaal sociale woningbouw

In 2023 heeft een dotatie van € 158.124 plaatsgevonden. Er hebben in dit jaar geen onttrekkingen plaatsgevonden. Het saldo per 31-12-2023 bedraagt € 158.124.

Voorziening kostenverhaal parkeervoorzieningen centrumgebied

In 2023 heeft er een dotatie en onttrekking plaats gevonden van € 800.209. Ultimo 2023 bedraagt deze voorziening € 0.

Voorziening mobiliteit en groen

In 2023 heeft er een dotatie en onttrekking plaats gevonden van € 259.266. Ultimo 2023 bedraagt deze voorziening € 0.

Investerings

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

In 2021 heeft de toenmalige gemeente Beemster een tweetal kredieten beschikbaar gesteld voor de dorpsontwikkelingsvisie Middenbeemster van € 300.000 (besluit: 1546263) alsmede voor de dorpsontwikkelingsvisie Zuidoostbeemster van € 600.000 (besluit: 1546264). Inmiddels is duidelijk dat de toegekende kredieten anders verdeeld hadden moeten worden. Voorgesteld wordt het krediet voor Middenbeemster te verhogen met € 300.000 en het krediet van Zuidoostbeemster met een gelijk bedrag te verlagen. Per saldo blijft het totaal toegekende kredietbedrag daarmee ongewijzigd.

Programma 8

Veiligheid

Visie

We zien graag dat inwoners van de gemeente Purmerend zich veilig en prettig voelen. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De gemeente heeft de regiefunctie en stimuleert de goede uitvoering van taken door politie, brandweer en andere hulpverleningsdiensten. Ook de inzet van onze eigen buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) krijgt aandacht. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met veiligheidsaspecten. Dat gaat verder dan algemene maatregelen om onveilige situaties te voorkomen. Het gaat ook om op elkaar passen, snelle reactie bij meldingen en een vertrouwd gezicht in de wijk of buurt, of in het dorp. De rol van gemeentelijke handhavers is meer dan alleen handhaving. Zij zorgen voor verbinding en zichtbaarheid van de gemeente in de wijk en moeten voldoende capaciteit hebben om te kunnen doen wat nodig is. Dit noemen wij wijk- en dorpsgericht werken. We laten hierbij ruimte aan inwoners om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen buurt. Dat gebeurt nu al door het project Ogen en Oren, of in buurtwhatsappgroepen en Facebookgroepen. We bieden ruimte aan andere initiatieven en mogelijkheden uit de samenleving. Purmerend is een veilige gemeente, maar ook in veilige gemeenten komt criminaliteit en overlast voor en digitale of online criminaliteit kent geen gemeentegrenzen. Wij geven inwoners voorlichting over hoe ze zich kunnen beschermen tegen deze laatste vorm van criminaliteit. We treden steeds vaker bestuurlijk op om criminele activiteiten te beëindigen of te voorkomen, bijvoorbeeld door het sluiten van panden of het opleggen van dwangsommen.

Doelen en activiteiten

We zetten in op preventie door medewerkers, ondernemers en inwoners bewust te maken van signalen van ondermijning. Het stimuleren van het melden van ondermijnende criminaliteit, al dan niet anoniem, draagt bij aan de informatiepositie van de gemeente. Door het (integraal) oppakken van deze meldingen, laten we zien dat we groeien in de aanpak tegen ondermijning. Daarnaast willen we door het grote aantal meldingen woon- en leefomgeving meer informatie gestuurd werken. Op deze manier willen we meer aandacht geven aan gebieden waar veel overlast is.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Veiligheid

- Er is ingezet op bewustwording van inwoners door middel van het mobiele media lab van politie (thema nep webshops), de organisatie van een seniorenmarkt inclusief lezing van een deskundige, via een game die kinderen onder de 12 jaar bewust maakt van de gevaren op het internet en tot slot zijn er meerdere online campagnes en berichten uitgebracht die inspeelden op de actualiteit van digitale criminaliteit.
- In verband met het aantreffen van drugs in woningen/panden zijn er 3 lasten onder dwangsom opgelegd, 4 waarschuwingen voor het sluiten van een woning opgelegd en zijn er 6 woningen en 1 pand gesloten. In het kader van openbare orde verstoringen in verband met vuurwerkbommen gericht op gebouwen, zijn er 6 woningen en 1 pand gesloten.

- Wegens de vele incidenten in 2023 en de structurele last hiervan op de huidige bezetting, is het niet gelukt om alle gestelde ambities uit het JUP 2023 te realiseren. De gemeente groeit gestaag en daarmee ook de complexiteit van veiligheidsvraagstukken. Het is gebleken dat de huidige capaciteit niet toereikend is om naast de aanpak van acute openbare orde en veiligheidsproblematiek op alle beleidsthema's een duurzame (strategische) aanpak te ontwikkelen.
- Ondermijning:
  - medewerkers van de buitendienst hebben voorlichting gehad over wat ondermijning is en hoe zij signalen kunnen herkennen. 113 collega's hebben deze voorlichting gehad
  - er is op intranet een oproep geplaatst aan alle medewerkers van de gemeente om mee te gaan naar een realistisch nagemaakt synthetisch drugslab (Ceon). Tijdens dit bezoek werden zij geïnformeerd over de gevaren van een synthetisch drugslab en wat je moet doen als je het aantreft
  - Het anoniem melden bij M. is onder de aandacht gebracht door middel van een lokale campagne. Hierop volgend hebben 114 professionals (burgerzaken, vastgoed en sociaal domein) en raadsleden een training gevolgd. In het kader van een groter bereik voor de inwoners zijn ook berichten op sociale media geplaatst.
- Er zijn in totaal 5 integrale actiedagen op bedrijfspanden in Purmerend en de Beemster uitgevoerd, waarbij in totaal 140 panden zijn gecontroleerd. Dit gebeurde in samenwerking met politie, douane, veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, Liander en de omgevingsdienst IJmond. Deze controles leverden het volgende op: 2 druggerelateerde vondsten, activiteiten in strijd met het bestemmingsplan, onrechtmatige bewoning, brandonveilige situaties en diverse milieu- en bouwovertradingen.
- Er is in 2023 veel tijd besteed aan het opstellen van het Terrassenbeleid. Hierdoor was er geen capaciteit meer over om de inzet van testkopers te begeleiden en of uit te voeren. In 2024 wordt hier weer op ingezet.
- In 2023 is er op het gebied van samenwerking met interne- en externe partners minimaal ingezet op het vergroten van bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik. Wel subsidieert de gemeente 5 minuten extra overlegtijd voor de schoolarts om met 10-jarige kinderen te praten over de risico's van alcohol. Daarnaast worden er preventielessen op het onderwijs georganiseerd en is er jaarlijks de IkPas-campagne. Zie voor meer informatie ook de raadsmemo met registratienummer 1589842.
- Het wijkgericht werken, met betrokkenheid van inwoners en ondernemers, blijft een doorlopende actie. Er zijn open spreekuren en aanloopmomenten in de wijken georganiseerd. In het kader van wijkgericht werken is onder meer aandacht besteed aan de volgende activiteiten: afvaldumpingen en projectmatige controles op verkeerveiligheidsituaties, zoals (brom)fietsen waar dit niet is toegestaan, parkeren rond scholen en rijden in strijd met geslotenverklaringen. Daarnaast is het hondenbeleid geëvalueerd. De uitkomsten van deze evaluatie worden nu op projectbasis verder uitgewerkt door een externe partij waarbij interne partners, maar ook inwoners en ondernemers betrokken worden.
- De samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners (Spurd, Clup, wijkmanagers, team Veiligheid etc.) is verder geïntensiveerd. Dit is bijvoorbeeld zeer effectief toegepast bij de jaarlijkse kermessen, waardoor deze zonder incidenten hebben plaatsgevonden.
- Ook in 2023 hebben we weer veel MOR-meldingen ontvangen. De meeste meldingen gaan over parkeerproblemen, (fiets)wrakken en afvaldumpingen. Uit de MOR-meldingen is een schat aan informatie te halen. Door de MOR-meldingen op een kaart te tonen, kunnen bijvoorbeeld de

hotspots in beeld worden gebracht, zodat niet alleen reactief maar ook preventief kan worden opgetreden om kleine ergernissen in de wijken tegen te gaan. Deze kaart is nog in ontwikkeling. Verder werken we voornamelijk informatiegestuurd door eigen onderzoek en raadplegen van 70 informatiebestanden. We zetten extra in op bepaalde locaties waar veel meldingen over afkomstig zijn. Daarnaast is er een start gemaakt met het aankopen en inrichten van een informatiesysteem die er voor gaat zorgen dat we meer informatie gestuurd gaan werken. De oplevering zal in 2024 plaatsvinden.

- Er is toezicht gehouden op afgegeven bouwvergunningen, APV en bijzondere wetten. Ook zijn er controles uitgevoerd bij meerdere bedrijven en verenigingen met betrekking tot de Alcoholwet en indien nodig is er gecontroleerd op afgegeven evenementenvergunningen.
- Er zijn integrale controles uitgevoerd op bedrijventerreinen. Illegale bewoning is bij deze controles meegenomen. Bij geconstateerde overtredingen is handhavend opgetreden.
- Het cameratoezicht wordt zoals gewoonlijk ingezet. Iedere vrijdag- en zaterdagavond wordt het cameratoezicht live bekeken. Daarnaast zijn bij enkele evenementen ook camera's ingezet.
- Er is gecontroleerd op parkeerregulering (betaald parkeren en vergunningen) en op parkeergedrag in de wijken. Met betrekking tot betaald parkeren is nauw samengewerkt tussen verschillende disciplines binnen de gemeente (parkeerregisseur, beheerders parkeerautomaten, team Belasting en ICT).
- Voor medewerkers van de gemeenten in Zaanstreek-Waterland is 2 keer een training georganiseerd over het herkennen van signalen van mensenhandel. Ook is de e-learning BUIT (gaat over het herkennen van signalen van criminele en seksuele uitbuiting van jongeren) aan medewerkers van WMO en Loket Jeugd aangeboden. Daarnaast is er samenwerking met de zorgcoördinator mensenhandel van HvO Querido die helpen bij de verbetering van de opvang en hulpverlening aan slachtoffers mensenhandel. Zij participeren in dit kader ook op aanvraag bij prostitutiecontroles..
- Het verbindingsnetwerk is tweemaal bijeengekomen. Het doel hiervan is om inwoners met verschillende culturele- en religieuze achtergronden met elkaar te verbinden, de onderlinge cohesie te versterken en sociaal/maatschappelijke initiatieven tot stand te brengen.

Wat heeft het gekost

PGRo8	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-10.141	-10.410	-10.645	-10.730	-85
Baten	41	1	1	47	46
Saldo	-10.100	-10.409	-10.644	-10.684	-40

Het programma Veiligheid heeft per saldo een nadelige afwijking van € 40.000 Dit komt door € 85.000 hogere lasten en € 46.000 hogere baten.

Afwijkingen beleidsveld Veiligheid

BVo81 Veiligheid	Lasten	Baten
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	-85	46
Totaal	-85	46

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringsen

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 9

Economie

Visie

Als Nederland, en dus ook Purmerend, staan we voor een aantal grote transitieopgaven waar we de aankomende periode flink op moeten investeren. Alle sectoren hebben te maken met digitalisering, circulaire economie en de energietransitie. We hebben als Purmerend met onze ondernemers in de maakindustrie, agrarische sector en IT-cluster de uitgangspositie om deze transities bij te blijven en om daarin (op onderdelen) voorop te lopen. Innovatie vraagt om nieuw en (jong) talent. Talent dat we binnen onze gemeente/regio moeten behouden en stimuleren. Ondernemen in een economie en samenleving welke snel verandert, vraagt bovenal om (regionale) samenwerking, creativiteit, nieuwsgierigheid, en de gelegenheid om (bij) te leren. Dit is een basisvoorwaarde voor innovatie, duurzame economische ontwikkeling en een toekomstbestendig ondernemersklimaat.

De arbeidsmarkttekorten - die waarschijnlijk structureel van aard gaan worden- vragen om keuzes. Daarnaast vormt de impact van de oorlog (eventuele energiestop) die doorsijpelt in hogere (grondstof) prijzen en de daarbij geopolitieke verhoudingen een bedreiging voor onze economie. Ook in Purmerend zien we dat deze mondiale ontwikkelingen effect hebben op onze lokale economie en ondernemerschap. We kunnen als lokale overheid niet alles oplossen, maar er wel voor zorgen dat we samen met ondernemers en het maatschappelijke middenveld kunnen signaleren, stimuleren en ondersteunen waar mogelijk.

Als gemeente is investeren in economie juist nu van groot belang voor de werkgelegenheid en het behouden van lokale voorzieningen. Daarnaast kunnen investeringen vanuit de gemeente een versnellend effect hebben op economische ontwikkelingen en investeringen vanuit het bedrijfsleven.

De krappe arbeidsmarkt zorgt ervoor dat het steeds moeilijker is om geschikt en goed geschoold personeel te vinden. Ook in Purmerend hebben we hier last van, met name de horeca-, ICT en techniek en de zorgsector krijgen vacatures niet altijd ingevuld. Het is cruciaal dat er ingezet wordt op een goede aansluiting tussen de arbeidsmarkt (bedrijven) en het onderwijs zodat jong talent hier kan worden opgeleid en kennis lokaal wordt behouden en ingezet. Dit is nodig voor een gezonde lokale toekomstbestendige arbeidsmarkt waarmee we zorgen voor een betere binding van onze inwoners met Purmerend zodat zij hier kunnen wonen, werken en recreëren.

Doelen en activiteiten

De Economische Visie is de stip op de horizon en is uitgewerkt in de uitvoeringsagenda 2023-2024 in de te nemen stappen om uiteindelijk in 2040 onze doelen te behalen. In de agenda worden de bestaande drie pijlers van de agenda 2021-2022 doorgezet en aangevuld met een vierde pijler:

1. Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed Beemster,
2. Stimulering arbeidsmarkt, (tech) onderwijs en campusontwikkeling,
3. Centrumontwikkeling en voorzieningen in de stad (waaronder Programma Binnenstad),

4. Circulaire economie en bedrijventerreinen.

Gelet op de nog steeds voelbare corona-effecten en de nadrukkelijke wens van de ondernemers is er gekozen voor het doorzetten van de drie bestaande pijlers. We voegen een vierde pijler, circulaire economie en bedrijventerreinen toe om zo zorg te dragen voor continuïteit. De circulaire economie en verduurzaming op de bedrijventerreinen vragen om gezamenlijke actie. We doen dat door (samen met ondernemers, onderwijs en maatschappelijke instellingen) actief op zoek te gaan naar kansen en door het scheppen van randvoorwaarden om die kansen te benutten. We gaan zoveel mogelijk op zoek naar initiatieven die (reeds) door ondernemers zijn of worden opgepakt en faciliteren hen bij het uitvoeren van deze initiatieven. Hierbij kijken we ook naar de mogelijkheden voor subsidie of externe financiering. Op die manier proberen we bedrijvigheid en werkgelegenheid in de stad te behouden en aan te trekken. Daarnaast is gekeken naar het coalitieakkoord "Samen op koers" en zijn projecten zoals de campusontwikkeling, digitalisering van het onderwijs vanuit de samenwerking in PurmerValley, toeristische visie, versterken boerburger relatie, versterken van alle winkelgebieden in de detailhandelsvisie en voorzieningen in stad onderdeel van de uitvoeringsagenda.

In september 2021 is gestart met het Programma Binnenstad. Purmerend groeit steeds meer naar een complete stad voor alle inwoners van Beemster en Purmerend. Veel van deze ontwikkelingen spelen zich af in en rond de binnenstad en hebben invloed op de binnenstad. In het vierde kwartaal van 2022 is het programma Binnenstad, bestaande uit de visie en een uitvoeringsprogramma, door de raad geaccordeerd. Het uitvoeringsprogramma is opgezet voor vijf jaar. Voor dit programma is (aanvullende) financiering geregeld. Eind 2023 is gestart met de ontwikkeling van een visie op recreatie en toerisme. De verwachting is dat deze in 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Innovatieve voedselkamer & Werelderfgoed Beemster

- We werken aan het verduurzamen van de agrarische sector in de Beemster. Daarvoor zijn diverse evenementen georganiseerd zoals de Laag Holland Markt en streekproductensafari en werken we mee aan een studie van het ministerie van LNV naar een systeem om de voortgang in kringlooplandbouw te monitoren. Tot slot hebben we een duurzaamheidscoach aangetrokken die agrarische bedrijven die hun bedrijf willen verduurzamen kan adviseren.
- Samen met ondernemers hebben we geïnvesteerd in het verbeteren van boer burger communicatie door het organiseren van een Laag Holland markt en het betrekken van horecaondernemers bij het gebruiken van streekproducten.
- We willen het aantal camperplaatsen uitbreiden. Het onderzoek naar uitbreiding is inmiddels opgestart. In dit kader wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om de bestaande camperplaatsen te verplaatsen.
- We zijn gestart met het opstellen van een visie op recreatie en toerisme. In deze visie zullen kansen en mogelijkheden, in samenspraak met onze partners uit deze sector, worden benoemd en uitgewerkt.
- We willen dat de websites voor toeristisch bezoek op orde zijn. Er is een plan opgesteld om de websites van Visit Beemster en VVV Purmerend te verbeteren en op elkaar aan te laten sluiten.

- Bureau Toerisme Laag Holland en enkele VVV's in de regio hebben aangegeven dat zij samen een nieuwe organisatie willen oprichten die de toeristische promotie en marketing van de regio Laag Holland zal uitvoeren.

Stimulering (tech) onderwijs & campusontwikkeling en arbeidsmarkt,

- Voor een goed functionerend Tech-e-sportcampus is een goede samenwerking en afstemming van de verschillende partijen zoals onderwijs, bedrijfsleven en overheid van groot belang. We noemen dit het ecosysteem. Het afgelopen jaar zijn onderzoeken uitgevoerd naar het ontwikkelen van een ecosysteem.
- In diverse opleidingen is ICT een belangrijk vak geworden. Het Horizon College heeft een doorlopende leerlijn ICT opgezet.
- Er is een onderzoek gedaan naar de stichting Purmer Valley met als doel om inzicht te krijgen in de wijze waarop deze stichting nog een bijdrage kan leveren aan de digitalisering van Purmerend in het algemeen en sectoren in het bijzonder. Dit onderzoek zal in het 2de kwartaal van 2024 worden afgerond.
- In 2023 heeft met succes het evenement 'Waterland Werkt' plaatsgevonden. Studenten, leerlingen en scholieren hebben tijdens dit evenement kennis kunnen maken met alle mogelijke (beroeps)opleidingen en beroepen.
- Onderwijsinstellingen, ondernemersorganisaties en gemeenten nemen deel aan de zogenaamde sectortafels waarin samen gewerkt wordt aan oplossingen voor knelpunten in de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs per sector.
- Het leveren van een financiële bijdrage aan het (digitaal) startersloket Zaanstreek-Waterland. Dit loket verzorgt informatie over het starten van een bedrijf en organiseert trainingen voor (door)startende ondernemers.

Centrumontwikkeling, voorzieningen in de stad

- Er is gewerkt aan een visie voor maatschappelijke voorzieningen en een visie op de commerciële voorzieningen in de stad. De visies zijn in samenspraak met onze partners opgesteld. Beide visies worden tezamen met de herziening van het Integrale Huisvestingsplan Onderwijsvoorzieningen en de Woonvisie in 2024 ter besluitvorming aan de gemeenteraad aangeboden.
- Het communicatieplatform "Chainels" voor de binnenstad is opgezet. Via dit digitale platform kunnen ondernemers, overheid en diverse partners in de binnenstad informatie met elkaar uitwisselen.
- Het ondersteunen van de oprichting van diversie Bedrijven Investeringszones (BIZ). We zijn bezig geweest met het instellen van een BIZ Binnenstad vastgoed. Helaas is dit niet gelukt. Wel is er een waardevolle samenwerking met diverse vastgoedpartijen tot stand gekomen. Deze samenwerking zal worden voortgezet.

Circulaire economie en bedrijventerreinen

- Inschakelen duurzaamheidscoach MKB voor ondernemers die plannen hebben tot verduurzaming van hun bedrijf.
- Er is een onderzoek gestart naar een circulair ambachtscentrum op Baansteer-Noord.
- We faciliteren de alliantie Purmer Hout en stimuleren innovaties en samenwerkingen in de bouw.
- We faciliteren elektrisch vervoer op/naar bedrijventerreinen door laadpalen te realiseren en onderzoek te doen naar mogelijkheden voor laadpleinen.

- In samenspraak met Liander en Tennet loopt een onderzoek naar de vraag of en zo ja, hoe het probleem van tekort aan transportcapaciteit van stroom kan worden opgelost; onder meer door tijdelijke oplossingen te bedenken totdat de transportcapaciteit is uitgebreid.

Belangrijk om te weten

In de economische visie en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma is een van de ambities van pijler 1 (Innovatieve Voedselkamer & Werelderfgoed Beemster) om een visie te ontwikkelen voor recreatie en toerisme van Purmerend. Deze visie zal onder meer in kaart moeten brengen waar kansen en mogelijkheden zijn en hoe deze kansen en mogelijkheden samen met betrokken partijen te verzilveren zijn.

Wat heeft het gekost

PGRog	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-1.898	-1.663	-2.987	-2.633	354
Baten	773	621	909	898	-10
Saldo	-1.125	-1.042	-2.078	-1.734	344

Het programma Economie heeft per saldo een voordelige afwijking van € 344.000.

Dit komt door € 354.000 lagere lasten en € 10.000 lagere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Economie

BV091 Economie	Lasten	Baten
Aankleding groen programma Binnenstad		
Door verdere verdieping en aanpassingen aan het definitieve ontwerp eind 2023 hebben we het definitieve ontwerp in de stuurgroep binnenstad van december 2023 vastgesteld. Hierop volgend hebben we de materialen voor de aankleding van de eerste twee sfeergebieden besteld. Helaas hebben we te maken met leveringsproblemen van de materialen waardoor ontvangst en betaling van de facturen is opgeschoven.. Het voorstel is om het restantbudget 2023 te bestemmen in 2024.	146	
Economische uitvoeringsagenda		
Op basis van de economische visie Beemster+Pumerend 2040 is voor de jaren 2023 een uitvoeringsprogramma vastgesteld. In dit programma zijn acties geformuleerd voor een viertal pijlers: Agrarisch en Werelderfgoed Beemster, Stimulering arbeidsmarkt en campusvorming, Binnenstad Purmerend en Duurzaamheid en Circulaire Economie. De uitvoering van een aantal van deze acties loopt door in 2024. Het verdient dan ook aanbeveling de hieraan gekoppelde middelen ook te laten doorlopen. Het voorstel om het restantbudget 2023 te bestemmen in 2024.	103	
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan € 100.000	105	-10
Totaal	354	-10

Reserves

Reserve Regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Het restant van de SRA middelen is nog beschikbaar voor bekostiging van de regionale projecten op basis van de visie en samenwerkingsagenda Zaanstreek -Waterland. Er is in 2023 €49.109 onttrokken vanuit de reserve ter dekking van de gemaakte kosten.

Het saldo van de reserve is per 31-12-2023 € 189.000.

Voorzieningen

Dit programma heeft geen voorzieningen.

Investeringen

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Programma 10

Bestuur en concern

Visie

Het ondersteunen van de lokale democratie, de veiligheidsregio (corona, Oekraïne) en het bestuur staan in dit programma centraal. Purmerend is een dynamische gemeente die hard groeit. Daarnaast komt er nieuw wetgeving en worden taken gedecentraliseerd. Wij blijven uitgaan van de behoefte van de inwoners van de stad en dorpen. Bestuur en organisatie delen de overtuiging dat de persoonlijke benadering, maatwerk en flexibiliteit meerwaarde bieden voor buiten. Dat betekent van het concern dat we op deze manier ook ons werk uitvoeren. De kosten van de raad, griffie, college, regionale samenwerking en zaken als bezwaarschriftenprocedures, verkiezingen en het Waterlands Archief staan hier geraamd.

Doelen en activiteiten

Financieel

Om de inwoners op betrouwbare wijze te kunnen bedienen, is langdurige stabiliteit in de gemeente financiën noodzakelijk. Daarnaast is financiële armslag noodzakelijk om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken. We streven naar een sluitende begroting voorzien van een meerjarenraming die in evenwicht is. Ook de jaarrekening behoort in evenwicht te zijn. Daarbij voldoen we aan de richtlijnen van de begrotingscirculaire van de provincie Noord-Holland. Verder is het streven om de woonlasten stabiel te houden. Dit vraagt samenwerking met en inzet van onze inwoners.

Organisatie

Een gemeente die werkt voor haar inwoners en ondernemers, betekent ook goede en professionele advisering en ondersteuning voor het bestuur, ambtelijke organisatie, regionale samenwerkingsverbanden en politici. Nieuwe wetgeving die op ons afkomt dient goed en integraal in de organisatie te worden opgenomen, met oog op de context.

De samenleving ontwikkelt zich snel en we hebben een stevige ambitie om te groeien als gemeente. We hebben en krijgen te maken met een veranderende opdracht als gemeente. Meer taken en verantwoordelijkheden zijn vanuit het Rijk overgeheveld naar de gemeenten. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie. De gemeentelijke organisatie groeit mee met de stad, om aan de gestelde ambities te kunnen voldoen en de extra taken vanuit het Rijk volgens de Purmerendse werkwijze op te pakken.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan

Samenwerking

Het concern toont zich een betrouwbare partner in de regio waarbij we door een goede samenwerking de belangen van onze inwoners en ondernemers zo optimaal mogelijk behartigen. Door de samenwerking, onder andere door ambtelijke inzet, binnen Veiligheidsregio Zaanstreek–

Waterland (VRZW) blijven we een veilige regio. Daarnaast werken we samen op maatschappelijk en economisch gebied. We hebben een groeiende rol als centrumgemeente en zijn een prominente deelnemer aan de MRA.

Solide en gezond financieel beleid

Degelijk financieel beleid leidt tot een financieel gezonde gemeente. Onze meerjarenbegroting 2023-2026 is reëel, materieel en structureel sluitend. Dat neemt niet weg dat gemeenten en dus ook Purmerend financieel zware jaren tegemoet gaan. Het waarmaken van alle opgaven en ambities blijkt een bijna onmogelijke taak. Dat vraagt voldoende middelen, waarbij personele middelen minstens zo belangrijk zijn als financiële middelen. Vanwege openstaande vacatures lopen projecten soms vertraging op. Waar nodig stellen we de ambities, financiële ramingen of de planningen bij. Onze P&C cyclus hebben we op orde. Deze is overzichtelijk, betrouwbaar en kwalitatief op niveau, waarmee we een goed inzicht geven in de realisatie van doelen en de stand van de middelen. Tot nu toe zijn we in staat gebleken de OZB uitsluitend met inflatiecorrectie te verhogen. Ook heeft de overdracht van wegen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) naar onze gemeente budgettair neutraal voor onze inwoners plaatsgevonden. (zie ook programma 6). Door versterking van het eigen vermogen kunnen we de toenemende schulden ook in de toekomst dragen, zelfs als de rentestand (iets) verder oploopt.

Datalab, onderzoek en statistiek

We hebben in 2023 een stabiele 'Atlas' bereikt. Atlas is een software applicatie die de gehele gemeente voorziet van de juiste data. In deze software applicatie zijn kaartlagen beschikbaar met diverse data zoals monumenten, bus routes, apotheken, bedrijventerreinen maar ook de kadastrale percelen. Een 'stabiele' partner om informatie uit op te halen. De inwoners en onze collega's mogen er op vertrouwen dat wat ze in de Atlas zien klopt. We hebben voor het eerst onze bevolkingsprognose digitaal opgeleverd middels een dashboard in plaats van een pdf.

Belangrijk om te weten

Omgevingswet

De voorbereiding op de komst van de Omgevingswet hebben we succesvol afgerond, waarmee we in staat zijn procedures te versnellen en te vereenvoudigen. Participatie krijgt een nieuwe plaats binnen de landelijke wetgeving. Dat heeft gevolgen voor de gemeente zelf en voor initiatiefnemers.

Wat heeft het gekost

PGR10	Realisatie 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Afwijking
Lasten	-10.061	-4.864	-5.339	-5.303	36
Baten	4.294	1	42	443	401
Saldo	-5.767	-4.863	-5.297	-4.860	437

Het programma Bestuur en concern heeft per saldo een voordelige afwijking van € 437.000 Dit komt door € 36.000 lagere lasten en € 401.000 hogere baten. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Afwijkingen beleidsveld Bestuur en concern

BV101 Bestuur & concern	Lasten	Baten
Voorziening pensioenverplichting		
Voor de pensioenverplichting wordt jaarlijks berekend welk bedrag opgenomen moet worden in de voorziening. Naar aanleiding van de berekende waarde, kon er een vrijval plaatsvinden van de voorziening.		120
Voorziening wachtgeldverplichting		
Er is in 2023 een onttrekking gedaan uit de voorziening wachtgeld. Reden hiervoor is dat twee oud wethouders een baan hebben gevonden en nu geen volledige uitkering meer ontvangen. De nieuw berekende waarde van de voorziening valt daarom lager uit.		258
Diverse		
Afwijkingen individueel lager dan €100.000	36	23
Totaal	36	401

Reserves

Dit programma heeft geen reserves.

Voorzieningen

Voorziening wachtgeld bestuursders

In 2023 is € 549.000 onttrokken aan de voorziening in verband met wachtgeldvergoedingen. Op dit moment zijn er 4 voormalig wethouders waarvoor de verplichtingen zijn opgenomen in de voorziening. Het saldo van de voorziening is per 31-12-2023 € 523.949.

Voorziening pensioenen (ex-)bestuurders

In 2023 is € 214.000 onttrokken aan de voorziening in verband met pensioenverplichtingen. In 2023 is toegevoegd aan de voorziening € 46.000.

Het saldo van de voorziening is per 31-12-2023 € 4.011.557.

Investerings

Er zijn geen afwijkingen te melden op de investeringen van dit programma.

Overzichten

